Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 45 (1795) ♦ Вівторок, 10 березня 1998 року ♦ Ціна договірна

І всі ми знаємо ім'я цієї людини

7 березня у палаці «Україна» відбулася урочиста церемонія вшанування і нагородження лауреатів загальнонаціональної програми «Людина року-97».

«Це було свято пошуку Людини!» — сказав того вечора Леонід Кравчук, переможець у номінації «Кращий політик-97», і з ним важко не погодитися, бо до списку кращих справді ввійшли особистості, феномени та діяння, гідні нашої уваги й поваги. Приміром, важко заперечити проти того, що місто року — Львів, актор року — Б. Ступка, спортсмен року — С. Бубка, банкір року — В. Ющенко, фінансист року — В. Гетьман, вітчизняний товаровиробник року — «Оболонь», подія року — договір України з Росією, газета року — «День», зірка естради — О. Пономарьов, дипломат — Б. Тарасюк, а гордість нації — космонавт Л. Каденюк.

(Закінчення на 2-й стор.).

Вибори в Криму відбудуться вчасно

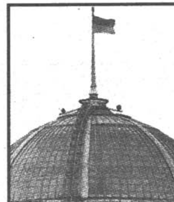
У понеділок розпочалася робоча поїздка Голови Верховної Ради Олександра Мороза до Криму. Щодо проблеми організації виборів депутатів кримського парламенту, то, за словами О. Мороза, необхідність уніфікації виборчого процесу в Україні загалом, а також стан бюджетних ресурсів примушують проводити вибори одночасно в усій державі. Рішення вищого законодавчого органу країни щодо позачергових виборів в автономії, як вважає його голова, відноситься до компетенції ВР України. По суті, це не посягання на права Криму, а лише скорочення на один місяць часу роботи Верховної Ради автономної республіки. І для цього є і політична, і правова, і організаційна, і фінансова мотивації, вважає Олександр Мороз.

Учора О. Мороз відвідав Севастополь і Бахчисарай, де зустрівся з громадськістю, а у вівторок глава українського парламенту планує ознайомитися з роботою АТ «КримавтоГАЗсервіс», де розмовлятиме з керівниками промислових підприємств Сімферополя. Передбачається також зустріч з викладачами і студентами Кримського державного аграрного університету та громадськістю міста.

«Ніколи не потраплю в катастрофу»

3

Держава і право

5—12

ШУМКО знає, куди газ зникає

13

Міф — вигадка...

Актуальність «Заповіту»

Ми не щирі, коли кажемо, що знаємо багато про Шевченка.

Було б все так просто: ось його доля, ось творчість, ось коментарі до творчого спадку...

Але кожне покоління по-своєму відкриває рядки «Кобзаря», по-своєму розуміє їх зміст.

«Заповіт» — одна з тих поезій Тараса Шевченка, що є квінтесенцією його духовного спадку. А можливо, й вершиною його творчості. І часто думається, що написана вона в кінці життя великого поета-художника. Але це не так. У тридцять років! І спонукала до цього Поета не хвороба... Ідея егоцентризму була чужа Шевченку. Він думав про співвітчизників.

(Закінчення на 2—3-й стор.).

Фото Олекси ВАЩЕНКА.

Отже, це не про Шевченка

До речі

9 березня, в день народження Великого Кобзаря, керівники держави, кияни, численні гості нашої столиці зібралися біля пам'ятника Тарасові Шевченку, щоб віддати шану невмирущому таланту сина України. Президент Леонід Кучма, Прем'єр-міністр Валерій Пустовойтенко поклали до підніжжя пам'ятника весняні квіти — на знак щирої любові та поваги до генія поетичного слова.

* * *

В литовській столиці, де юний Тарас жив, вчився і творив з 1829 по 1832 рік, відбулося покладення квітів до меморіальної дошки. Її встановлено на будинку мистецьких майстерень Вільнюського університету, де Шевченко вчився малювати у Яна Рустема. За традицією вшанувати пам'ять Кобзаря прийшли представники литовської громадськості, української, польської, білоруської, караїмської, молдавської громад Литви, дипломати посольства України, повідомляє ДІНАУ.

Упродовж трьох днів у Клайпеді, Шяуляї, Йонаві відбудуться Шевченківські урочистості й концерти. А у Вільнюсі зберуться вчені-шевченкознавці, україністи, митці, журналісти, письменники з Литви, Латвії, Польщі й України, які не лише розповідатимуть про нові дослідження, переклади творів Шевченка, а й за звичаєм співатимуть козацькі й стрілецькі пісні.

З транспортними коридорами визначилися

Державна комісія з питань транспортних коридорів України розглянула програму створення і функціонування національної мережі міжнародних транспортних коридорів у країні.

Засідання відбулося під головуванням першого віце-прем'єра України Анатолія Голубченка.

Як повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» у службі першого віце-прем'єр-міністра, документ містить комплекс першочергових заходів, спрямованих на розробку міжнародних транспортних коридорів на період до 2005 року.

Один з пріоритетних напрямів — поетапний перехід на засади міжнародної транспортної політики, схваленої Європейською комісією.

О Кабінет міністрів надав Дніпропетровській обладміністрації 1,5 млн. грн. для проведення протиепідемічних заходів серед населення Кривого Рогу.

О Харківський концерн «Турбоатом» підписав контракт з німецькою Noell на виробництво і поставку гідрообладнання для американської ГЕС.

О 104 населених пункти Сумської області відключено від електропостачання через налипання мокрого снігу.

P.S.

Десять діб на агітацію

До виборів 19

Кількість підписів на підтримку кандидатів у депутати в Криму зменшили з 750 до 150, строки виборчої кампанії теж. Виборчі округи мають утворити за 24 дні до виборів, окружні виборчі комісії — за 22. Висування кандидатів у депутати почалося 9 березня: за 20 днів до виборів. Останній день висування — 15 березня. Реєстрація кандидатів у депутати — з 12 по 19 березня. Отож на передвиборну агітацію залишається 10 днів. За тиждень до виборів мають встигнути виготовити плакати. Якщо окружну виборчу комісію не встигнуть утворити, то її функції перебере відповідна територіальна виборча комісія органів місцевого самоврядування.

Віктор ХОМЕНКО.

Сімферополь.

Хай земля має господаря, а людина — віру

Колись сильне господарство Таращанський сільгосптехнікум об'єднувало три населені пункти — села Кирдани, Крива, а також Таращу. Кілька років тому Кирданська сільська рада ухвалила рішення вийти з землею та майном із цього господарства й утворити своє. Однак майна кирданівцям не дісталося. Становлення нового КСП відбувається боляче. Селяни ремствують. Ось ця проблема і стала головною темою розмови жителів села Кирдани з Головою Верховної Ради Олександром Морозом, який провів тут зустріч із виборцями минулої неділі.

— Вийти з господарства — право селян, — зауважив О. Мороз. — А от щодо власності, то вона має бути справедливо поділена. Та відокремитися — не означає мати успіх у господарюванні. Бо земля повинна мати господаря, котрий здатний її обробляти за всіма агротехнічними правилами.

Кирданівці ж не мають власної техніки, змушені орендувати її за велику платню. Тож укрупнення не завжди на користь справі.

І не лише у виробничій, а й у соціальній сфері. Скажімо, в Кирданах була повноцінна середня школа. Тепер, щоб, мовляв, скоротити витрати на неї, навчання тут обмежили до 9-го класу. 10-й і 11-й учні мають закінчувати у Таращі, ходити за 4—5 кілометрів щодня. Не обминули кирданівців й інші житейські проблеми — заборгованість по пенсіях і зарплатах.

Олександр Мороз на завершення зустрічі зазначив, що розв'язання цих болючих для суспільства проблем можливе лише за умови внесення коректив у курс реформ економіки України. Це найголовніше з завдань наступного парламенту.

У молитовному домі села Салиха голову парламенту Олександра Мороза віруючі зустрічали тепло, по-домашньому. Тут лунали проповідь і пісні. Олександр Мороз був відвертим: люди, які мають віру, є прикладом для нього.

Михайло ЛІВАНДОВСЬКИЙ.

І всі ми знаємо ім'я цієї людини

(Початок на 1-й стор.).

Але, як висловився той же Леонід Макарович, «завтра все одно знайдуться люди, котрі увімкнуть свої брудомети й почнуть очорнювати».

Зовсім не бажаючи нікого й нічого очорнювати і, навпаки, вважаючи, що акція «Людина року» була об'єктивним відображенням наших суспільно-політичних реалій, — ми щиро привітаємо переможців і дозволимо собі викласти деякі особисті враження від побаченого.

А головне враження ось яке. Спостерігаючи майже п'ятигодинну урочисту церемонію, ловиш себе на одній несподіваній думці: не варто недооцінювати людей, що нині перебувають при владі. Виявляється, вони цілком здатні повністю контролювати ситуацію, розпоряджатися наявним людським потенціалом, реально впливати на перебіг подій і приймати виважені рішення. А програма «Людина року» якраз і стала зайвим (або, враховуючи, що скоро вибори, — зовсім не зайвим) підтвердженням цього. Бо хоча кращих з кращих вибирала й оцінювала Вища академічна рада незалежних ескпертів (очолювана, щоправда, урядовцем Семиноженком) — неозброєним оком було видно досить тонку режисуру всієї акції. Завдяки тій режисурі до «кращих» у ключових номінаціях потрапили передусім проурядові люди і не потрапили явні опозиціонери. Таким чином продемонстровано певну відвертість, цілісність позицій та продуманість поглядів влади.

Ті, хто стояв за незалежною експертною радою, не приховували звичної для них простодушної приблизності в оцінках деяких явищ. Наприклад — у всьому, що стосується культури. З чотирьох номінованих українських журналів три — російськомовні, і навіть заради пристойності у фінал не потрапили «Сучасність» або «Всесвіт». Так само до фінальної четвірки телепрограм не ввійшла чомусь «Телеманія». А діячем культури і мистецтва року названо радника президента Юрія Рибчинського, котрий виступав тут російською мовою (в той час як посол Італії синьйор Бертінетто, визнаний кращим іноземним дипломатом року, виголосив свою промову таки українською). При такому підході до справи наступного разу найвідданішим обов'язково буде пан Поплавський, а діячем культури 2000 року стане дизайнер кока-коли...

Розумним і шляхетним кроком була відмова від участі в номінації «Краща благодійна місія року» пані Людмили Кучми. Правда, її чоловік не відмовився від звання кращого державного діяча року, що теж не можна не визнати правильним. Бо — хто платить, той і замовляє музику, це, зрештою, єдине правило для всього цивілізованого світу. І не варто тут, справді, нічого й нікого «очорнювати». Як жартували за часів Брежнєва, «все для людини, все в ім'я людини, і всі ми знаємо цю людину!»

Віталій ЖЕЖЕРА.

У комітетах Верховної Ради

Хто замаскувався під «чорнобильця»?

Комітет Верховної Ради України з питань Чорнобильської катастрофи звернувся до Прем'єр-міністра України Валерія Пустовойтенка з відкритим листом.

«Із розумінням ставлячись до необхідності встановлення більшої справедливості щодо виплат пенсій особам, віднесеним до 1 категорії потерпілих унаслідок Чорнобильської катастрофи, — йдеться у листі за підписом голови комітету Володимира Яценка, —вважаємо, що перед тим, як проводити таку реформу, необхідно відверто відповісти на питання, чи всі формальні інваліди Чорнобиля є справжніми інвалідами».

Тому комітет запропонував провести належну перевірку законності отримання статусу інваліда Чорнобиля працівниками органів державної влади по всій вертикалі, а також розв'язати питання про перебування інвалідів Чорнобиля на керівних посадах усіх рівнів.

Постанова Верховної Ради України

Про внесення зміни до статті 6.2.2 Регламенту Верховної Ради України

З метою забезпечення правонаступництва в діяльності Верховної Ради України Верховна Рада України **постановляє:**

Частину третю статті 6.2.2 глави 6.2 Регламенту Верховної Ради України (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 35, ст. 338) викласти в такій редакції:

«3. Прийняті Верховною Радою України попереднього скликання в першому чи подальшому читанні законопроекти, щодо яких не прийнято рішення про введення їх у дію, підлягають подальшому розгляду за процедурою підготовки і розгляду до другого читання, встановленою цим Регламентом».

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ.

м. Київ, 5 березня 1998 року.
№ 180/98-ВР

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про присудження Державних премій України імені Тараса Шевченка 1998 року

На підставі подання Комітету із Державних премій України імені Тараса Шевченка **постановляю:**

1. Присудити Державні премії України імені Тараса Шевченка 1998 року:

АНДРІЯШИКУ Роману Васильовичу, письменникові — за роман «Сторонець»

ДРЕМЛЮЗІ Миколі Васильовичу, композиторові — за симфонію №3 «Пам`яті жертв голодомору 1932—1933 років в Україні»

ЛИТОВЧЕНКО Марії Тимофіївні, ЛИТОВЧЕНКУ Івану Семеновичу (посмертно), художникам — за гобелен-триптих «Витоки слов`янської писемності», ПАСИВЕНКУ Володимиру Івановичу, ПРЯДЦІ Володимиру Михайловичу, художникам — за монументально-декоративне панно «Біль Землі», створені для Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського

САВЧУКУ Євгену Герасимовичу, художньому керівникові і головному диригентові Національної заслуженої академічної капели України «Думка» — за концертні програми української хорової музики 1992—1997 років

ЯБЛОНСЬКІЙ Тетяні Нилівні, художниці — за серію живописних робіт 1993—1997 років.

2. Присудити Малу Державну премію України імені Тараса Шевченка 1998 року:

НАГОРНІЙ Ользі Василівні, ДІДИКУ Михайлу Петровичу, артистам — за виконання головних партій Джільди і Герцога в опері «Ріголетто» Дж. Верді у Національній опері України.

3. Установити на 1998 рік розмір Державної премії України імені Тараса Шевченка п`ятнадцять тисяч гривень кожна та розмір Малої Державної премії України імені Тараса Шевченка — сім тисяч п`ятсот гривень.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 6 березня 1998 року.
№ 170/98-ВР

Триптих

1. Тиша народжує бурю?

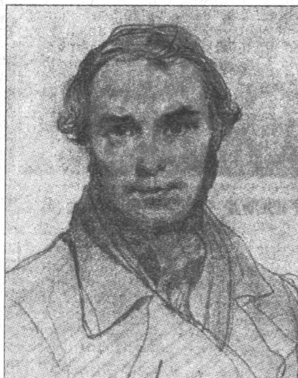
Після очищувальної хвилі шестидесятництва (тепер, на жаль, народжуються поняття без змісту: семидесятники, восьмидесятники...) в українській літературі спостерігається стагнаційний штиль — щось видається, щось організовується, хтось влаштовує дискусії...

Тому (а може, це не випадково) пожвавлення в царині шевченкознавства народило певні сподівання на активізацію якщо не літературного життя, то хоча б науки про нього, тобто літературознавства.

Порушником спокою став Григорій Грабович (професор Гарвардського університету в США), який видав в Україні свою книжку «Шевченко як міфотворець» (1991). Подія ця відразу ж потрапила в центр інтелектуального життя Києва, хоча відгомін її долинув і в провінцію. Тих, хто не сприйняв незвичне для нас дослідження, очолив не менш титулований вчений Ярослав Дзира. Але дискусії — часом різкі й безкомпромісні — як легко спалахнули, так швидко й згасли.

Міф — вигадка...

Актуальність «Заповіту»

Слідом за Г. Грабовичем на суд читачів та колег винесла свою працю Оксана Забужко «Шевченків міф України» (1998).

Отже, знову Шевченко й знову міф. А втім чому дивуватися?

Відкриймо видання «Наукової думки» (під редакцією Андрія Білецького) «Заповіт» мовами народів світу» (1989) і прочитаймо: «предтеча революційної бурі», «наповнив його новим — революційним і соціалістичним — змістом», «гімн визвольного руху трудящих»... Це словник політичного трактату чи прокламації?

Останні десятиліття перед своїм крахом імперія якнайактивніше використовувала духовну спадщину Т.Шевченка для активізації псевдокатарсисних суспільних процесів. Чи не за законом маятника сьогодні спостерігаємо інший процес — не менш активне використання імені Поета лжедемократами й закономірне заміщення пам'ятників В. Леніну на монумент Т. Шевченку?

Іншими словами — чи не є міфологізація (хай, можливо, лише й за зовнішніми ознаками) сучасного шевченкознавства продовженням тої ж ідеологізації? Адже міф — це легенда або ж вигадка.

Коли так, тоді і книжка Г. Грабовича, і праці його послідовників та опонентів — не про Шевченка. Бо яка ж відмінність між твердженням Бориса Хоменка — автора передмови до книги «Заповіт» мовами народів світу» — «Заповіт» — революційна пісня інтернаціонального звучання, що стала етапним явищем у розвитку цього жанру після «Марсельєзи» Руже де Ліля» і висновками Г. Грабовича щодо творчості Т. Шевченка, розглянутої з погляду дослідника-прихильника структуралістського аналізу? Обидва пишуть про «своїх», відомих лише їм Шевченків, але не про автора «Заповіту», який чітко знав, кого мав на увазі під словами «вражою злою кров'ю волю окропіте».

Хто є хто

НАШЕ знайомство розпочалося півроку тому дзвінком у корпункт. Львівський підприємець Йосип Іванюк запропонував тему журналістського дослідження, а саме: впродовж року директор Бориславського фарфорового заводу Василь Биньо, якого спантеличена горе-політиками юрба вивела силоміць із підприємства, не може повернутися на своє робоче місце. Ситуація унікальна тим, що саме влада стала навперейми Феміді. Для мене ця історія не була новою, про неї йшлося в кількох публікаціях «Голосу України». Новиною, майже сенсаційною, був подальший перебіг подій. Дізнавшись про історію «ходіння по муках» керівника підприємства, Йосип Іванюк особисто, з власної ініціативи, добився виконання рішення суду: Василь Биньо знову очолює ЗАТ «Фарфор». Оскільки різдвяних історій зі щасливим кінцем у нашому житті не буває, я спробувала допитатися: чому закрутилося заіржавіле виконавське колесо?

«Ніколи не потраплю в катастрофу»

— Йосипе Дмитровичу, ще зовсім недавно ви були принципово позапартійним і діяли, за вашими словами, як патріот України, не афішуючи свого доброчинства. Нині ви очолили обласну організацію «Громади». Хто ж був горою, а хто — Магометом у цьому виборі?

— Я не хотів очолювати організацію й шукав кандидатуру на це місце, адже бізнес забирає багато часу: упродовж останніх семи років лише двічі був у відпустці — п'ять і шістнадцять днів. Але товариші спонукали мене, сказали, що інші кандидатури — то вже програний варіант. Тепер зустрічаюся з людьми й пересвідчуюся: їм імпонує те, що донедавна я був позапартійним, що мене не вабив статус державного службовця. Програма опозиційної до влади «Громади» близька мені. У нашій державі майже неможливо займатися виробництвом, бо його знищення «заплановане», і це —керований процес. Не думаю, що там, нагорі, дурні.

— І ви не боїтеся офіційно заявляти про свою опозиційність? Адже приватному підприємцеві повсякчас доводиться мати справу з державними чиновниками, вирішувати якісь проблеми. Чи не захочеться комусь із них «з'їсти» кандидата в народні депутати?

— У мене є лише одне побоювання: щоб мене не вважали непорядною людиною. Коли був студентом Львівського держуніверситету, до мене звернулася незнайома жінка. Дала велику суму грошей і попросила дістати одну річ. Я здивувався. «Ви ж мене зовсім не знаєте», — кажу їй. А вона мені: «Не боюся, бо я знала вашого тата». І цей критерій порядності — на все життя. Хочу, щоб і моїм синам так казали про мене. Мені ніколи ніщо не давалося легко, але... Бог посилає великі випробування тому, кого любить, і завжди дає шанс. Буває, доходжу до критичного стану і раптом — ніби щось осяює. Маю відчуття, що ніколи не потраплю в катастрофу. Коли бачу ввечері на безлюдній вулиці зграю шпани, не обминаю, а йду крізь неї: дорогу! Розступаються.

— Відчувають силу?

— І силу також, бо я володію прийомами бойових мистецтв, хоча ніколи не застосовую їх для нападу. Річ в іншому: я відчуваю свою внутрішню перевагу і над шпаною, і над бритоголовими, які не раз навідувалися до мене й пропонували «кришу». Я сміявся з таких: "Хлопці, я вас не боюся, ви мені нічого не зробите».

Дивлюся на них, як на вчорашніх двієчників. Ще в школі жодний з них не міг образити чи принизити мене. Я завжди був відмінником, переможцем різноманітних олімпіад і спортивних змагань. Так уже повелося: в мені завжди бачили лідера. Після сільської школи одразу вступив на «панський», елітний факультет — іноземних мов. І там мене помітили, став головою студради. Щоправда, ненадовго. 1969 року Михайло Косів і Святослав Максимчук провели в гуртожитку Шевченківський вечір, після якого мене довго тягали в КДБ. Очевидно, була установка: зламати або завербувати. Я погрожував, що поїду скаржитися в ЦК ВЛКСМ, бо хіба можна мати щось проти національного генія?

— А що, коли кожний з нас на своєму місці, зіткнувшись із неподобствами, скаже: розступіться, дорогу! Може, хворе суспільство одужало б?

— Безумовно! Це моє переконання з юних літ, його разом із почуттям внутрішньої гідності прищепили мені батьки, і я їм за це дуже вдячний. Закарбувалася в пам'яті картина: міліціонери грубо заштовхують у мотоцикл адвоката-інтелігента за те, що виступав проти начальства. А насправді він захищав інтереси простих людей, моїх односельців. Мені захотілося тоді стати правником, щоб протидіяти такій сваволі. Правником не став, але багато людей звертається до мене по допомогу, пораду. Про директора Бориславського фарфорового заводу мені розповіли знайомі. Обурившись, кинувся по кабінетах службових осіб... Та разовими ін'єкціями хворе суспільство не вилікуєш. Треба починати із законодавчої бази. Коли до підприємця приходить податківець і каже: «Мушу щось написати, щось знайти, бо інакше мене знімуть з роботи», то це вже не окремі вади, а недуга. Хіба це нормально, коли план штрафів стає джерелом поповнення бюджету?

Нині держава робить усе, щоб перешкодити, не допомогти підприємцеві, громадянинові. А Президент усупереч Конституції підпорядкував собі репресивні органи —податкову адміністрацію, податкову поліцію, Національне бюро розслідувань. Так, іноді гримаю кулаком об стіл і нагадую чиновникові, що він живе за рахунок наших податків, отож нехай виконує свої обов'язки. Я ж бо даю людям роботу й зарплату. Але всю систему голіруч не візьмеш, її вади можна долати лише громадою. Кажу про це виборцям. «Громада» має плани виходу України з кризи. Треба протидіяти бюрократичній машині, яка чавить на своєму шляху все, навіть людську гідність, і ні за що не відповідає! Наприклад, я з 1991 року зареєстрований як підприємець на Львівській залізниці. Приходить на моє ім'я контейнер, та дізнаюся, що моє підприємство зняли з реєстрації, бо півроку не було операцій. Без попередження! Заново оформляю документи, а борг за простій контейнера росте. А спробуйте судитися з залізницею — монополістом! Або ще приклад. Приходить хура з Франції, мої працівники до ночі завантажують її, а коли дійшло до оформлення митних документів, годі було достукатися до когось. «У нас ювілей, кажуть, до нас із квітами приходять, а ви — з документами». І всім байдуже, що підприємець за простій платить гроші. Влітку хотів поставити біля свого кафе «Зелений кут» столики. Місяці бігали по дозволи районного архітектора, ДАІ, райадміністрації, головного художника. А коли дійшло до податкової адміністрації, нам кажуть: це окрема торгова точка, потрібен патент, ліцензія і т. д. Але ж це не окрема точка, бо один касовий апарат, один персонал. Дарма! Довелося відмовитися від задуму. Неспроста іноземці кажуть: у вас працюють не закони, а особи.

— А ви віриті, що цьому спрутові — бюрократичній системі — можна скрутити голову без революції?

— Такий час обов'язково настане: армію чиновників замінять комп'ютери.

— З ким і за що тоді боротимуться партії, зокрема й «Громада»?

— А навіщо боротися? Треба просто жити, працювати, допомагати одне одному, чесно змагатися за першість, любити...

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

До речі.

Львівська обласна організація Всеукраїнського об'єднання «Громада» налічує понад 2 тисячі членів партії. Осередки створені майже у всіх районах області і містах обласного підпорядкування. До «Громади» прилучилася передусім інтелігенція, кваліфіковані працівники різних галузей науки, культури, виробництва, приватні підприємці, учені, педагоги вищої школи. Від обласної організації в усіх 12 округах висунуто кандидатів у народні депутати. Серед членів «Громади» — відомий учений, професор, завкафедри Львівського держуніверситету Степан Злупко, доцент Роман Семів, відомий громадський діяч, один з ініціаторів приватизаційних процесів на Львівщині Тарас Пахолюк, молодий правник, один із засновників Української Гельсінської спілки на Львівщині Ігор Кулик. «Молода громада» об'єднала студентів трьох львівських університетів, Комерційної і Сільськогосподарської академій, Дрогобицького педінституту. Завдяки інтелектуальному потенціалу й мобільності «Громада» стає впливовою політичною силою в регіоні.

Отже, це не про Шевченка

2. Авторові «Заповіту» було лише 30 років

18 листопада 1845 року Тарас Шевченко закінчив навчання в Петербурзькій академії мистецтв. Поет виїхав до України, де в Києві його зарахували до складу Археологічної комісії. Тобто одержав можливість бути художником. Це період інтенсивної творчої праці Поета. Він пише визначальні для його творчості поезії «І мертвим, і живим, і ненародженим землякам моїм в Украйні і не в Украйні моє дружнєє посланіє», поеми «Кавказ» і «Холодний яр», «Псалми Давидові» і нарешті — «Заповіт» (25 грудня 1845 року). А 20 грудня Поет залишив на папері не менш полум'яного вірша з рядками, що проймають душу — не кожну, лише ту, котра знає, що таке батьківщина та її воля:

Страшно впасти у кайдани,
Умирать в неволі,
А ще гірше — спати, спати,
І спати на волі...

Нова зустріч з Україною породила в душі Поета настрій відчаю — ЙОГО СПІВВІТЧИЗНИКИ ЗМИРИЛИСЯ З НЕВОЛЕЮ!

Кругом мене, де не гляну,
Не люди, а змії...
І засохли мої сльози,
Сльози молодії.
І тепер я розбитеє
Серце ядом гою,
І не плачу, й не співаю,
А вию СОВОЮ.

...Попереду ще були десять років солдатчини, кілька років життя потому, але вже в Переяславі 1845 року Т. Шевченко підвів риску під своїм життям: «Як умру, то поховайте мене на могилі, серед степу широкого, на Вкраїні милій».

Поет, Україна, її воля, омита ворожою кров'ю, іншими словами — незалежність. І все. І ніякого пустослів'я про ідеологію.

3. «Незлим, тихим словом»

Григорій Грабович, можливо, точно помітив, що «чим детальніше аналізуються найдрібніші нюанси його (Шевченкових. — **В.А.**) творів, тим дальше він від нас відсувається, тим неспівмірною здається його роль у порівнянні з оцінками критиків». Справді, мабуть, уже видано все, написане Шевченком. А чи осмислено? Спроби були. Наприклад, одне з останніх видань — «Доля». Але коли настане час ВЕЛИКОЇ КНИГИ ПРО ШЕВЧЕНКА? Невже пророчі вірші Ліни Костенко:

Бо те, що пишуть, то іще полова,
то ще не засів для таких полів.
З часів появи книги «Часослова»
вже й час минув, а щось не чутно слів.
Усе комусь щось пишуть на догоду,
та чечевиці хочуть, як Ісав.
А хто напише, або написав,
велику книгу нашого народу?!

«Маруся Чурай».

Якщо спробувати охопити поглядом осмислення творчої спадщини Тараса Шевченка літературними поколіннями, то знову напрошується висновок, що шестидесятники були останні, хто це робив свідомо (особливо Іван Драч та Микола Вінграновський). Семидесятники фактично промовчали, а їхні наступники — восьмидесятники — сховалися за нігілістично-іронічними масками сторонніх спостерігачів, які байдуже чекають, чим закінчаться нинішні дискусії навколо імені великого Поета.

І, може, нічого страшного в цьому немає, як і не є небезпечним для вітчизняного літературознавства розгляд творчої спадщини Т. Шевченка з погляду структуралістичних принципів.

Питання зовсім в іншому. У МАСШТАБІ ПОСТАТІ ШЕВЧЕНКА В УКРАЇНСЬКОМУ ДУХОВНОМУ СВІТІ. А це ширше за рамки визначення — великий чи видатний поет.

Шевченко — синонім України.

До речі. Першозначення міфу — слово. А вже потім — легенда й вигадка.

Віталій АБЛІЦОВ.

Тенденції

ВІЛЬНИЙ ДИПЛОМ ПРИБУТКУ НЕ ДАЄ

Місто Біла Церква, знана колись великою кількістю навчальних закладів, нині має проблему з молодими фахівцями. Сотні випускників щороку отримують вільні дипломи і поповнюють лави безробітних — не знайшовши за фахом роботи. Якщо зважати на те, що матеріальна база багатьох навчальних закладів давно застаріла і часто-густо не використовується, а також на відсутність посібників, то годі й казати про належний професійний рівень молодого спеціаліста. На ринку праці це тільки зменшує його шанси. Чи не тому учні професійно-технічних училищ давно виношують ідею створити студентські малі підприємства, щоб застосувати на ділі здобуті знання, і на виручені кошти забезпечувати себе та підтримувати заклади освіти.

Нині в Білій Церкві офіційно 10 тисяч безробітних, половина з них — молодь.

Міський голова Геннадій Шуліпа на зустрічі з білоцерківською молоддю закликав її активніше звертатися до влади, пропонувати свої ідеї, а міськвиконком зробить усе, щоб допомогти.

За словами Геннадія Володимировича, сьогодні підприємства віддають у комунальну власність гуртожитки, садочки тощо. Тож у якомусь із них можна було б розмістити і молодіжне підприємство. Звичайно, слід своїм коштом відремонтувати приміщення, підготувати його... Хто стукає, тому й відкриють.

Михайло ЛІВАНДОВСЬКИЙ.

Презентації

Щоб працювати без зубного болю

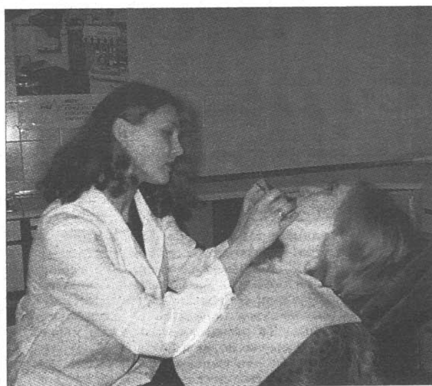
Нещодавно ВАТ «Пригма-прес» відкрило стоматологічну поліклініку. Вона обслуговуватиме працівників та всіх, хто побажає звернутися по допомогу. Поліклініка невеличка, має три лікувальні кабінети та технічну лабораторію з унікальним німецьким обладнанням для лиття зубопротезів. Згодом поліклініка надаватиме всі види послуг, пообіцяв на презентації головний лікар Віктор Лучинський.

Новонароджений медзаклад освятив архієпископ Мефодій. Він подякував генеральному директорові ВАТ «Пригма-прес» Сергію Василишину за турботу про людей і сказав, що Бог за це віддасть сторицею.

Людмила ЛЮКОВА.

Хмельницький.

Фото Андрія ВАСИЛАШКА.

Соцопитування

Надія в гаманці

64 відсотки миколаївців вважають себе бідними й дуже бідними. У 1995 році такими себе вважали 48 відсотків. Ці дані оприлюднив центр з вивчення громадської думки «Наваль-експерт».

І відсоток опитаних вважають себе багатими (стільки ж було й три роки тому), ще 34 відсотки — людьми середнього достатку (було 50), й близько 1 відсотка не зуміли визначитися зі своїм матеріальним статусом.

Отож виходить, третина з тих мешканців Миколаєва (опитування велося за методикою, що дозволяє більш-менш вірогідно говорити про місто загалом), які в 1995 році вважали себе людьми середнього достатку, за цей час збідніли й поповнили лави тих, хто ледве зводить кінці з кінцями. І це не тільки пенсіонери. Найчастіше бідними й дуже бідними себе вважають працівники наукових закладів (82 відсотки), суднобудівних підприємств (86 відсотків), робітники загалом (75 відсотків). Цікаво, що коли люди середнього достатку ще сподіваються (79 відсотків опитаних), що нинішній рік принесе зміни на краще, то серед дуже бідних у позитивні зміни вірять тільки 42 відсотки.

Георгій ВОРОТНЮК.

Миколаїв.

Щось новеньке

«Незнайомець» з неба

Хлопці-школярі принесли в Дніпропетровський планетарій важкеньку грудку і сказали, що вона на їхніх очах упала з неба. Це сталося на околиці житлового масиву Сокіл, де схили Тунельної балки.

Отже, метеорит? Місцеві спеціалісти з'ясували, що в складі знахідки 85 відсотків нікелю та майже 15 відсотків магнію. Сплави в подібних пропорціях ніде й ніким не використовувалися і не виготовлялися у Дніпропетровську. Але найцікавіше те, що й метеоритів, у яких практично відсутній вміст заліза, досі ніде не фіксували.

Цей «камінь» передано експертам у Київ. Якщо підтвердиться, що хлопці не вигадують про небесне походження злитку, то це буде не просто сороковий метеорит, знайдений за всі часи на території України, а й перший рідкісний пришелець з космосу, яких земна наука ще не знала.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

Заробили, та не отримали

На пропозицію народних депутатів України публікуємо дані Національного банку про стан заборгованості з виплати заробітної плати загалом по Україні

ЗАТРИМКИ ВИПЛАТИ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ПО УКРАЇНІ СТАНОМ НА 1 БЕРЕЗНЯ 1998 РОКУ*

по всіх організаціях і установах (в млн. гривень)

	на 1 лютого 1998 року Загальна сума заборгован.	на 26 лютого 1998 року Загальна сума заборгован.	на 1 березня 1998 року Загальна сума заборгован.
Всього по Україні, в тому числі	5156.3	5342.6	5330.3
— по бюджетних організ.	783.4	853.8	853.8
— по небюджетних організ.	4372.9	4488.8	4476.5
По всіх підприємствах і організаціях по строках:			
— до місяця	475.0	484.1	446.9
— від 1 до 2-х місяців	472.1	535.8	524.5
— від 2-х до 3-х місяців	538.3	551.2	562.2
— понад 3 місяці	3670.9	3771.5	3796.7

ЗАТРИМКИ ВИПЛАТИ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ НА 1 БЕРЕЗНЯ 1998 РОКУ

Всі організації і установи (тис. грн.)

Назва	Загальна кількість випадків	Загальна сума заборгованості	Прострочена заборгованість по заробітній платі по причинах: Відсутність коштів на коррахунках банку		Відсутність коштів на рахунках підприємств, установ і організацій		Відсутність готівки в банках у зв'язку з несвоєчасним завезенням з вини рег. упр. НБУ		Інші причини	
			К-сть	сума	К-сть	сума	К-сть	сума	К-сть	сума
1. Вінницька	11788	157667.5	0	0.0	11788	157667.5	0	0.0	0	0.0
2. Волинська	13582	113091.0	0	0.0	13570	113035.7	0	0.0	12	55.3
3. Дніпропетровська	9318	563246.2	0	0.0	9284	563177.3	0	0.0	34	63.9
4. Донецька	15538	785119.9	0	0.0	15494	735037.0	0	0.0	44	32.9
5. Житомирська	11623	143263.1	0	0.0	11617	143226.3	0	0.0	11	36.8
6. Закарпатська	1835	44456.3	0	0.0	1835	44456.3	0	0.0	0	0.0
7. Запорізька	4880	221522.3	0	0.0	4853	221495.2	0	0.0	27	27.1
8. Івано-Франківська	2126	115834.4	0	0.0	2126	115834.4	0	0.0	0	0.0
9. Київська	3299	187885.8	0	0.0	3242	187648.2	0	0.0	57	237.7
10. Кіровоградська	9364	153789.6	0	0.0	9354	153764.1	0	0.0	10	25.6
11. Республіка Крим	2637	200771.2	0	0.0	2590	200634.0	0	0.0	47	137.1
12. Луганська	8523	491477.5	0	0.0	8403	490885.8	0	0.0	120	591.7
13. Львівська	16910	231371.1	0	0.0	16381	230909.6	0	0.0	529	461.5
14. Миколаївська	3076	135687.4	0	0.0	2953	135287.9	0	0.0	123	399.5
15. Одеська	6088	150434.9	0	0.0	5752	150024.7	0	0.0	336	410.2
16. Полтавська	2776	163263.2	0	0.0	2776	163263.2	0	0.0	0	0.0
17. Рівненська	10623	127700.7	0	0.0	10623	127700.7	0	0.0	0	0.0
18. Сумська	1402	148626.9	0	0.0	1402	148626.9	0	0.0	0	0.0
19. Тернопільська	1979	115825.1	0	0.0	1977	115823.7	0	0.0	2	1.4
20. Харківська	12163	309401.3	0	0.0	12044	309291.5	0	0.0	119	109.7
21. Херсонська	6742	129444.0	0	0.0	6606	129296.9	0	0.0	136	147.1
22. Хмельницька	12525	153192.1	0.	0.0	12515	153181.6	0	0.0	10.	10.5
23. Черкаська	2863	138197.6	0	0.0	2810	138059.9	0	0.0	58	137.6
24. Чернігівська	16975	136275.1	0	0.0	16975	136275.1	0	0.0	0	0.0
25. Чернівецька	8351	77371.2	0	0.0	8213	77135.5	0	0.0	138	235.6
26. Київ	6897	131486.7	7	12.5	5884	129002.2	0	0.0	1006	2472.0
27. Оперу НБУ	25	3859.9	0	0.0	25	3859.9	0	0.0	0	0.0
Усього	203918	5330262.0	7	12.5	201092	5324651.1	0	0.0	2819	5598.5

***) без врахування виплат зарплати з виручки, розрахунків натурою, нарахованих сум податків, а також інших безготівкових перерахувань заробітної плати.**

ПРАВА І СВОБОДИ НЕ ЗАЛЕЖАТЬ ВІД МІСЦЯ ПРОЖИВАННЯ

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ

Конституційний Суд України ухвалив рішення у справі за конституційним поданням Президента України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону Республіки Крим «Про об'єднання громадян» (справа про об'єднання громадян в Автономній Республіці Крим).

Підставою для розгляду справи був спір стосовно повноважень Верховної Ради Автономної Респуліки Крим приймати нормативно-правові акти з питань порядку організації і діяльності об'єднань громадян.

Конституційний Суд України визнав таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), Закон Республіки Крим «Про об'єднання громадян» від 22 квітня 1993 року.

Такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними) визнано положення пункту 3 частини першої статті 8 Закону України «Про Автономну Республіку Крим» від 17 березня 1995 року щодо віднесення до відання Автономної Республіки Крим визначення повноважень і порядку діяльності об'єднань громадян.

За рішенням КС не відповідають Конституції України (є неконституційними), положення Закону України «Про Конституцію Автономної Республіки Крим» від 4 квітня 1996 року, пункту 4 частини другої статті 98 Конституції Автономної Республіки Крим, прийнятої Верховною Радою Автономної Республіки Крим 1 листопада 1995 року та затвердженої цим Законом щодо віднесення до відання Автономної Республіки Крим визначення порядку організації і діяльності об'єднань громадян, а також главу 16 «Об'єднання громадян» Конституції Автономної Республіки Крим;

положення Закону України «Про Автономну Республіку Крим», Закону України «Про Конституцію Автономної Республіки Крим», Конституції Автономної Республіки Крим, що визнані неконституційними, та Закон Республіки Крим «Про об'єднання громадян» втрачають чинність з дня ухвалення цього рішення.

ДЕРЖАВА І ПРАВО

№ 45 (1795) ♦ Вівторок, 10 березня 1998 року

Мільйони невдоволених

У МИНУЛОМУ році до Верховної Ради надійшло 91,8 тис. пропозицій, заяв і скарг громадян. Понад 22 тис. з них подано громадянами на особистому прийомі. Багато відвідувачів було прийнято керівництвом Верховної Ради України та головами комітетів ВР. До місцевих рад, їх виконавчих органів та державних адміністрацій із заявами, скаргами і пропозиціями звернулося 4,8 млн. громадян, у тому числі понад 3 млн. — на особистому прийомі.

Аналіз звернень свідчить, що їх надходження до Верховної Ради України та подальше зростання кількості викликане значним загостренням економічної і політичної ситуації в країні, поглибленням кризи соціальної сфери, різким погіршенням умов життя більшості населення України, підвищенням активності громадян перед виборами до парламенту і органів місцевого самоврядування.

Стурбованість громадян викликає спад виробництва в базових галузях економіки, наростання безробіття, затримки у виплаті заробітної плати і пенсій, незадовільне забезпечення гарантованих Конституцією прав на охорону здоров'я, освіту, особисту безпеку. Багатьма авторами через це дається негативна оцінка діяльності вищих державних органів, політичного й економічного курсу держави.

«Країна не може жити за рахунок спекуляції — її багатство створюється працею. Під гучні запевнення про «соціальний захист» триває руйнування системи життєзабезпечення, падіння виробництва. Зупинка підприємств призводить до втрати висококваліфікованих кадрів, на підготовку яких витрачені довгі роки і величезні кошти», — пишуть у зверненні до Верховної Ради гр. Євгращенков Н. І. та інші з міста Комсомольське Донецької області.

Більш як наполовину зросла кількість звернень з питань сільського господарства, роботи підприємств АПК. Переважна більшість авторів листів із сільськогосподарської тематики повідомляють про розвал виробництва тваринницької продукції, занепад землеробства, катастрофічне економічне і фінансове становище виробників сільгосппродукції, бездумну, здебільшого штучну орієнтацію на фермерство, приватну власність на землю та інші процеси, які мали б забезпечити ефективність агропромислового комплексу.

Громадянин Богомолов І. А., наприклад, характеризуючи процес реформування відносин у КСП «Інгулець» (Херсонська область), повідомляє, що це господарство, колись передове в Україні, відгодовувало 12 тис. голів свиней, утримувало 2,5 тис. корів, збирало високі врожаї зернових. «А тепер, — ідеться далі в листі, — господарство розграбоване, розпродане. Залишилося лише 150 голів свиней, близько 650 голів великої рогатої худоби. Техніка добита».

Не меншає листів з приводу повернення заощаджень, погашення позик, валютних вкладів. «У мене відібрали все: можливість купувати одяг і взуття, продукти, за винятком хліба, телевізор, холодильник, ліки та можливість лікуватися як інваліду, відбирають тепло, житло. Відібрали (вкрали) мої заощадження і мою людську гідність», — констатує львів'янин Г. С. Волошин.

У численних зверненнях громадян висловлюється тривога за майбутнє нації, і не лише через кризу в економіці, виробничій сфері, а й у зв'язку з різким погіршенням стану здоров'я населення, демографічної ситуації, поширенням соціально небезпечних хвороб, скороченням мережі медичних установ, комерціалізацією цієї сфери.

Одеситка Є. Б. Іванюшина обурена введенням плати за медичні послуги: «У нас в усіх поліклініках в перелік платних ввійшли всі аналізи, процедури, обстеження — тобто все, за винятком відвідання лікаря». Громадянин Ляшенко О. Є. (Луганська область) запитує: «Як я можу заплатити за операцію, коли зарплату отримую макаронами?»

Чверть усіх звернень до Верховної Ради стосується питань соціального захисту населення. Людей хвилює зниження життєвого рівня, бездушне, а часом і жорстоке, ставлення до людей похилого віку, які опинилися за межею бідності, зрівнялівка в призначеннях пенсій, ігнорування при цьому трудового стажу, особистого внеску в розвиток держави. Народна артистка України Р. С. Колесник у зверненні до Верховної Ради повідомляє: «Я 25 років була солісткою оперного театру, обиралася депутатом Верховної Ради України двох скликань, маю державні нагороди, а пенсію за віком мені призначили в розмірі 49,8 гривні». «Прошу народних депутатів захистити нас від голоду, —просить 83-річна М. С. Зюкіна (м. Севастополь). — Я —партизанка, працювала на військовому заводі і 36 років вчителем математики, а тепер маю жалюгідну пенсію в розмірі 43 гривень».

Дедалі частіше надходять звернення, в яких висловлюється не лише відчай, розгубленість, нетерпимість, а й прямі погрози на адресу Президента і уряду, народних депутатів України, що свідчить про наростання небезпечних тенденцій у психології суспільства, політичних і моральних орієнтацій значної кількості людей. Львів'янин І. Т. Скрось закликає народних депутатів зупинити процес збагачення окремих осіб на людському горі. «Невже ви думаєте, —пише він, — що ця озлоблена маса народу не піде і на вас?»

Залишається високою (22,5%) питома вага звернень з питань боротьби зі злочинністю, роботи правоохоронних органів, діяльності судів. Їх аналіз свідчить про подальше ускладнення обстановки, недостатню роботу адміністративних органів, виконавчої влади і громадськості з істотного посилення боротьби зі злочинністю. Мешканці Одеси, Кривого Рога, Донецька, Автономної Республіки Крим сповіщають про вкрай незадовільний захист людей, їх власності, життя. Вбивства, розбої, бандитизм, корупція, шахрайство, наркоманія, розбещення молоді, пишуть громадяни, стають масовими явищами.

Надзвичайну гостроту мають листи громадян, де дається оцінка діяльності засобів масової інформації, їх впливу на морально-психологічний стан суспільства, виховання підростаючого покоління.

Батьки Н. Григоренко, В. Степанюк, Л. Гаврилова та інші з Києва стурбовані негативним впливом на підлітків більшості телепередач. «Вимагаємо від Верховної Ради і уряду втрутитися, — пишуть вони. — Божевільні танці, нелюдські звуки, вандалізм і розпуста — все це веде до бунту і руйнування, демонізму і злочинності». «Бездарна, дика й аморальна реклама — це агресор у наших квартирах», — вважає полтавець Л. А. Рибалко. «Як можна витримати нескінченну пісеньку про чорний шоколад, коли ми місяцями не отримуємо зарплату?» — запитує А. Н. Яценко (Львівська область).

Останнім часом почастішали звернення, в яких громадяни висловлюють своє ставлення до майбутніх виборів народних депутатів України і органів місцевого самоврядування. Люди покладають надію на вибори, як на єдину, вважають вони, можливість оновлення керівництва держави, зміни курсу з метою відновлення економіки і поліпшення життя людей праці.

Відділ з питань звернень громадян секретаріату Верховної Ради України.

Закон України
Про внесення змін до Закону України «Про патентування деяких видів підприємницької діяльності»
10-11

Закон України
Про професійно-технічну освіту
6-9

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ: ДЕВ`ЯТА СЕСІЯ. ХРОНІКА ЗАКОНОТВОРЕННЯ

3 березня народні депутати розглянули питання щодо припинення всупереч законодавству прямої радіотрансляції засідань. В результаті прийнято рішення: відповідним парламентським комітетам і службам апарату підготувати у зв'язку з цим заяву-звернення Верховної Ради України до співвітчизників і світової громадськості та матеріал для судового позову до міністра інформації Зіновія Кулика, який допустив грубе порушення Конституції, чинних законів.

Сесія прийняла Закон України про внесення змін до Закону «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим». Вибори в автономії цього року проводитимуться одночасно з виборами по всій Україні.

Заступник Голови Верховної Ради України Віктор Мусіяка доповів з питань щодо проекту постанови Верховної Ради про чинність Закону «Про вибори народних депутатів України» та проекту Закону України про внесення змін до Закону «Про вибори народних депутатів України». Запропоновані поправки приводять ці законодавчі акти у повну відповідність до конституційних норм. Сесія схвалила постанову, прийняла закон.

Верховна Рада цього дня прийняла закони про оцінку майна та професійну оціночну діяльність в Україні, про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) та про виконання установами банків доручень підприємств, про скасування заборгованості у сплаті земельного податку до бюджету за 1997 рік підприємств військово-промислового комплексу, про передачу державного та комунального майна, про внесення змін до Закону «Про податок на додану вартість» стосовно матеріального резерву, про обмеження монополізму та недопущення недобросовісної конкуренції у підприємницькій діяльності, про запобігання захворюванню на СНІД та соціальний захист населення, ратифікувала ряд угод.

4 березня прийнято Закон «Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації». В редакції Комітету з питань оборони і державної безпеки народні депутати з частковим урахуванням президентських пропозицій схвалили Закон «Про Державну охорону органів державної влади України і посадових осіб».

Сесія розглянула проект змін до Закону «Про державні гарантії відновлення заощаджень громадян України» з пропозиціями Президента. Частково врахувавши їх, Верховна Рада дала доручення урядові негайно приступити до реалізації цього законодавчого акта.

Розглядалося президентське вето на Закон «Про тимчасову заборону підвищення цін і тарифів на житлово-комунальні послуги, що надаються громадянам України». Подолати вето не вдалося.

Схвалено зміни і доповнення до законів «Про податок на додану вартість», «Про Державний бюджет на 1998 рік», «Про застосування електронних контрольно-касових апаратів і товарно-касових книг при розрахунках зі споживачами у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг».

Верховна Рада ратифікувала Угоду про зустрічні гарантії між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку; Протокол вилучення з режиму вільної торгівлі (до Угоди між урядом України та урядом Республіки Узбекистан про вільну торгівлю).

5 березня було висловлено пропозицію сформувати Тимчасову спеціальну комісію Верховної Ради з контролю за дотриманням чинного виборчого законодавства під час підготовки та проведення виборів-98. Прийнято відповідну постанову.

Сесія схвалила також постанову про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України.

У другому читанні були розглянуті й прийняті закон про Раду національної безпеки і оборони України, закони про внесення змін до чинних законів «Про інвестиційну діяльність», «Про Конституційний суд України», інших законодавчих актів.

Повністю або частково погодившись з пропозиціями Президента, народні депутати схвалили закони «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо виробництва, торгівлі та оподаткування алкогольних напоїв», «Про внесення змін до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про внесення змін до Закону України «Про телебачення і радіомовлення».

Наступні пленарні засідання відбудуться 24 березня.

Прес-служба Верховної Ради України.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про професійно-технічну освіту

Цей Закон визначає правові, організаційні та фінансові засади функціонування і розвитку системи професійно-технічної освіти, створення умов для професійної самореалізації особистості та забезпечення потреб суспільства і держави у кваліфікованих робітниках.

Розділ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Законодавство України про професійно-технічну освіту

Законодавство України про професійно-технічну освіту базується на Конституції України і складається з Закону України «Про освіту», цього Закону та інших нормативно-правових актів.

Законодавство України в галузі професійно-технічної освіти обов'язкове для застосування на території України незалежно від форм власності та підпорядкування закладів і установ професійно-технічної освіти.

Стаття 2. Завдання Закону України «Про професійно-технічну освіту»

Завданням цього Закону є регулювання суспільних відносин в галузі професійно-технічної освіти з метою:

забезпечення громадянам України, а також іноземцям та особам без громадянства, що перебувають в Україні на законних підставах, права на здобуття професійно-технічної освіти відповідно до їх покликань, інтересів і здібностей, перепідготовку та підвищення кваліфікації;

задоволення потреб економіки країни у кваліфікованих і конкурентоспроможних на ринку праці робітниках;

сприяння в реалізації державної політики зайнятості населення;

забезпечення необхідних умов функціонування і розвитку установ професійно-технічної освіти та професійно-технічних навчальних закладів різних форм власності та підпорядкування.

Стаття 3. Професійно-технічна освіта. Курсове професійно-технічне навчання

Професійно-технічна освіта є складовою системи освіти України. Професійно-технічна освіта спрямована на формування у громадян професійних знань, умінь, навичок, розвиток духовності, культури, відповідного технічного, технологічного і екологічного мислення з метою створення умов для їх професійної діяльності. Професійно-технічна освіта здобувається у професійно-технічних навчальних закладах.

Курсове професійно-технічне навчання — складова професійно-технічної освіти. Курсове професійно-технічне навчання передбачає прискорене формування у громадян професійних умінь і навичок, необхідних для виконання певної роботи чи групи робіт, і може здійснюватися у професійно-технічних навчальних закладах, а також шляхом індивідуального чи курсового навчання на виробництві, у сфері послуг.

Професійно-технічна освіта забезпечує первинну професійну підготовку, перепідготовку і підвищення кваліфікації робітників.

Первинна професійна підготовка — це здобуття професійно-технічної освіти особами, які раніше не мали робітничої професії, спеціальності, що забезпечує відповідний рівень професійної кваліфікації, необхідний для продуктивної професійної діяльності.

Перепідготовка робітників — це професійно-технічне навчання, спрямоване на оволодіння іншою професією робітниками, які здобули первинну професійну підготовку.

Підвищення кваліфікації робітників — це професійно-технічне навчання робітників, що дає можливість розширювати і поглиблювати раніше здобуті професійні знання, уміння і навички на рівні вимог виробництва чи сфери послуг.

Стаття 4. Система професійно-технічної освіти

Система професійно-технічної освіти складається з професійно-технічних навчальних закладів незалежно від форм власності та підпорядкування, навчально-методичних, наукових, навчально-виробничих, навчально-комерційних, видавничо-поліграфічних, культурно-освітніх, фізкультурно-оздоровчих, обчислювальних та інших підприємств, установ, організацій та органів управління ними, що здійснюють або забезпечують підготовку кваліфікованих робітників.

Стаття 5. Право на здобуття професійно-технічної освіти

Громадяни України мають рівні права на здобуття професійно-технічної освіти відповідно до своїх здібностей і нахилів. Обмеження допускаються за медичними та віковими показниками, а також показниками професійної придатності, що визначаються Кабінетом Міністрів України.

Професійно-технічна освіта здобувається громадянами України у державних і комунальних професійно-технічних навчальних закладах безоплатно, за рахунок держави.

Іноземці та особи без громадянства, що перебувають в Україні на законних підставах, користуються правом на здобуття професійно-технічної освіти нарівні з громадянами України.

Інші іноземці оплачують своє навчання, якщо інше не передбачено законодавством або міжнародними договорами України.

Громадяни, які мають базову загальну середню освіту, можуть одночасно із набуттям професії здобувати повну загальну середню освіту у професійно-технічному навчальному закладі або в іншому навчальному закладі.

Громадяни, які з певних причин не можуть одночасно із набуттям професії здобувати повну загальну середню освіту або не мають базової загальної середньої освіти, а також ті, які потребують соціальної допомоги і реабілітації, можуть здобувати робітничу кваліфікацію з професій, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України.

Розділ II. УПРАВЛІННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ

Стаття 6. Органи державного управління професійно-технічною освітою

До державних органів управління професійно-технічною освітою належать:

спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері професійно-технічної освіти;

міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, яким підпорядковані професійно-технічні навчальні заклади;

Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська і Севастопольська міські державні адміністрації та створені ними органи управління професійно-технічною освітою;

міжгалузева рада з професійно-технічної освіти.

Стаття 7. Повноваження спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у сфері професійно-технічної освіти

До повноважень спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у сфері професійно-технічної освіти належать:

організація здійснення державної політики в галузі професійно-технічної освіти;

визначення перспектив та напрямів розвитку професійно-технічної освіти;

розробка проектів законів, державного переліку професій з підготовки кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах, визначення державних стандартів професійно-технічної освіти, типових навчальних планів і типових навчальних програм та інших нормативно-правових актів щодо функціонування та розвитку професійно-технічної освіти;

створення, реорганізація, ліквідація державних професійно-технічних навчальних закладів;

ліцензування та атестація професійно-технічних навчальних закладів незалежно від форм власності та підпорядкування;

визначення на основі державного замовлення та потреб ринку праці обсягів підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації у професійно-технічних навчальних закладах кваліфікованих робітників;

здійснення державного інспектування професійно-технічних навчальних закладів, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності та підпорядкування щодо рівня професійно-технічної освіти;

організація та здійснення контролю за дотриманням законів та інших нормативно-правових актів щодо соціального захисту працівників, учнів, слухачів професійно-технічних навчальних закладів;

управління державним майном, що перебуває у користуванні підпорядкованих йому професійно-технічних навчальних закладів у порядку, встановленому законодавством;

організація інформаційного забезпечення та статистичного обліку в галузі професійно-технічної освіти;

організація науково-методичного забезпечення професійно-технічної освіти, впровадження в навчально-виробничий процес досягнень науки, техніки, нових технологій та передового досвіду;

визначення нормативів та здійснення матеріально-технічного, фінансового забезпечення підпорядкованих йому професійно-технічних навчальних закладів;

розробка типових правил прийому до професійно-технічних навчальних закладів незалежно від форм власності та підпорядкування.

Акти спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у сфері професійно-технічної освіти, прийняті в межах його повноважень, є обов'язковими для міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, яким підпорядковані професійно-технічні навчальні заклади, Автономної Республіки Крим, обласних, Київської і Севастопольської міських державних адміністрацій та створених ними органів управління професійно-технічною освітою, установ професійно-технічної освіти, професійно-технічних навчальних закладів, а також для підприємств, організацій, що забезпечують або здійснюють функції підготовки кваліфікованих робітників, незалежно від форм власності та підпорядкування.

Інші повноваження спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у сфері професійно-технічної освіти визначаються положенням про нього, що затверджується у встановленому порядку.

Стаття 8. Повноваження міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, яким підпорядковані професійно-технічні навчальні заклади

До повноважень міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, яким підпорядковані професійно-технічні навчальні заклади, належать:

організація здійснення державної політики в галузі професійно-технічної освіти у підпорядкованих професійно-технічних навчальних закладах;

визначення перспектив та напрямів розвитку підпорядкованих професійно-технічних навчальних закладів;

створення, реорганізація, ліквідація підпорядкованих професійно-технічних навчальних закладів у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України;

визначення обсягів підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації робітників у підпорядкованих професійно-технічних навчальних закладах;

організація та здійснення контролю за дотриманням законів та інших нормативно-правових актів щодо соціального захисту працівників, учнів, слухачів у підпорядкованих професійно-технічних навчальних закладах;

розпорядження державним майном, що перебуває у користуванні підпорядкованих професійно-технічних навчальних закладів;

організація інформаційного забезпечення та статистичного обліку, науково-методичного забезпечення, впровадження в навчально-виробничий процес досягнень науки, техніки, нових технологій і передового досвіду у підпорядкованих професійно-технічних навчальних закладах;

здійснення матеріально-технічного, фінансового забезпечення підпорядкованих професійно-технічних навчальних закладів, організація роботи з професійної орієнтації, професійних консультацій, професійного добору.

Інші повноваження міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, яким підпорядковані професійно-технічні навчальні заклади, визначаються положеннями про них, що затверджуються у встановленому порядку.

Стаття 9. Повноваження Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій у галузі управління професійно-технічною освітою

До повноважень Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій у галузі управління професійно-технічною освітою належать:

створення відповідно республіканського, обласних, Київського та Севастопольського міських органів управління професійно-технічною освітою;

організація здійснення державної політики в галузі професійно-технічної освіти, забезпечення виконання навчальними закладами, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форм власності та підпорядкування законів та інших нормативно-правових актів щодо професійно-технічної освіти на відповідній території;

здійснення контролю за дотриманням вимог державних стандартів професійно-технічної освіти професійно-технічними навчальними закладами, підприємствами, установами, організаціями та громадянами, що мають державну ліцензію на здійснення такої діяльності;

загальне управління навчально-виробничою, навчально-виховною, навчально-методичною, фінансово-економічною, господарською діяльністю державних професійно-технічних навчальних закладів, консультування, подання методичної допомоги навчальним закладам інших форм власності та підпорядкування;

проведення ліцензійної та атестаційної експертизи професійно-технічних навчальних закладів, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності та підпорядкування, що провадять діяльність у галузі професійно-технічної освіти;

визначення за погодженням із спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері професійно-технічної освіти обсягів підготовки кваліфікованих робітників відповідно до потреб ринку праці;

організація навчально-методичного забезпечення підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації робітників, інформаційного забезпечення та статистичного обліку в професійно-технічних навчальних закладах;

організація роботи з професійної орієнтації, професійних консультацій, професійного добору;

організація та здійснення контролю за дотриманням законів та інших нормативно-правових актів щодо соціального захисту працівників, учнів, слухачів системи професійно-технічної освіти на відповідній території;

інші повноваження, що можуть бути делеговані спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері професійно-технічної освіти.

Положення про республіканський Автономної Республіки Крим, обласні, Київський та Севастопольський міські органи управління професійно-технічною освітою затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 10. Міжгалузева рада з професійно-технічної освіти

Міжгалузева рада з професійно-технічної освіти є координаційним органом з питань визначення та впровадження державної політики в галузі професійно-технічної освіти.

Склад міжгалузевої ради з професійно-технічної освіти та її повноваження визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 11. Нормативно-правові акти в галузі професійно-технічної освіти

До нормативно-правових актів у галузі професійно-технічної освіти належать:

положення про професійно-технічний навчальний заклад;

державний перелік професій з підготовки кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах;

державні стандарти професійно-технічної освіти;

кваліфікаційні характеристики випускників професійно-технічних навчальних закладів;

положення про виробничу практику та працевлаштування випускників професійно-технічних навчальних закладів;

положення про організацію навчально-виробничого процесу у професійно-технічних навчальних закладах;

положення про ліцензування та атестацію професійно-технічних навчальних закладів;

типові навчальні плани для підготовки кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах;

типові навчальні програми з предметів, передбачених навчальними планами, та з виробничого навчання;

типові правила прийому до професійно-технічних навчальних закладів;

положення про фінансово-господарську діяльність професійно-технічного навчального закладу;

положення про інститут та навчально-

методичний центр професійно-технічної освіти;

положення про ступеневу професійно-технічну освіту;

типові штати професійно-технічних навчальних закладів.

До нормативно-правових актів у галузі професійно-технічної освіти можуть належати й інші акти, які затверджуються Кабінетом Міністрів України, спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері професійно-технічної освіти, міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади, яким підпорядковані професійно-технічні навчальні заклади, органами управління професійно-технічною освітою відповідно до їх повноважень.

Стаття 12. Форми професійно-технічної освіти

Професійно-технічна освіта здійснюється у професійно-технічних навчальних закладах за денною, вечірньою (змінною) формами навчання, з відривом і без відриву від виробництва та за індивідуальними навчальними планами.

Стаття 13. Ступеневість професійно-технічної освіти

Ступеневість професійно-технічної освіти громадян визначається у професійно-технічних навчальних закладах відповідними рівнями кваліфікації і складністю професій.

Кожний ступінь навчання у професійно-технічному навчальному закладі має теоретичну і практичну завершеність і підтверджується присвоєнням учням робітничої кваліфікації згідно з набутими професійними знаннями, уміннями і навичками.

Положення про ступеневу професійно-технічну освіту затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 14. Прийом громадян до професійно-технічних навчальних закладів

Прийом громадян до професійно-технічних навчальних закладів здійснюється в порядку, встановленому навчальним закладом на підставі типових правил прийому до професійно-технічних навчальних закладів, що затверджується спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері професійно-технічної освіти.

Стаття 15. Освітньо-кваліфікаційні рівні професійно-технічної освіти

Випускнику професійно-технічного навчального закладу, який успішно пройшов кваліфікаційну атестацію, присвоюється кваліфікація «кваліфікований робітник» з набутої професії відповідного розряду (категорії).

Випускнику, який закінчив відповідний курс навчання в акредитованому вищому професійному училищі певного рівня акредитації, може присвоюватись кваліфікація «молодший спеціаліст».

Стаття 16. Документи про професійно-технічну освіту

Випускнику професійно-технічного навчального закладу, якому присвоєно кваліфікацію «кваліфікований робітник», видається диплом, зразок якого затверджується Кабінетом Міністрів України.

Випускнику професійно-технічного навчального закладу, який здобув повну загальну середню освіту, видається відповідний документ про середню освіту встановленого зразка.

Особі, яка опанувала курс професійно-технічного навчання і успішно пройшла кваліфікаційну атестацію, видається свідоцтво про присвоєння або підвищення робітничої кваліфікації, зразок якого затверджується Кабінетом Міністрів України.

Випускнику вищого професійного училища, якому присвоєно кваліфікацію «молодший спеціаліст», видається диплом, зразок якого затверджується Кабінетом Міністрів України.

Розділ III. ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНІ НАВЧАЛЬНІ ЗАКЛАДИ

Стаття 17. Визначення професійно-технічного навчального закладу

Професійно-технічний навчальний заклад — це заклад освіти, що забезпечує реалізацію потреб громадян у професійно-технічній освіті, оволодінні робітничими професіями, спеціальностями, кваліфікацією відповідно до їх інтересів, здібностей, стану здоров`я.

Стаття 18. Типи професійно-технічних навчальних закладів

До професійно-технічних навчальних закладів належать:

професійно-технічне училище відповідного профілю;

професійне училище соціальної реабілітації;

вище професійне училище;

професійно-художнє училище;

художнє професійно-технічне училище;

вище художнє професійно-технічне училище;

училище-агрофірма;

вище училище-агрофірма;

училище-завод;

центр професійно-технічної освіти;

навчально-виробничий центр;

центр підготовки і перепідготовки робітничих кадрів;

навчально-курсовий комбінат;

навчальний центр;

інші типи навчальних закладів, що надають професійно-технічну освіту.

Стаття 19. Умови та порядок створення професійно-технічного навчального закладу

Професійно-технічний навчальний заклад створюється відповідно до соціально-економічних потреб держави чи окремого регіону за наявності необхідної матеріально-технічної і навчально-методичної бази, відповідних педагогічних працівників.

Потреба у професійно-технічних навчальних закладах визначається Кабінетом Міністрів України, а їх мережа —спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері професійно-технічної освіти за пропозиціями міністерств та інших центральних і місцевих органів виконавчої влади.

Порядок створення, реорганізації та ліквідації професійно-технічних навчальних закладів встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Професійно-технічні навчальні заклади незалежно від форм власності та підпорядкування розпочинають діяльність, пов`язану з підготовкою кваліфікованих робітників та наданням інших освітніх послуг, після отримання ліцензії. Ліцензія видається у порядку, що встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 20. Засновники професійно-технічних навчальних закладів

Засновниками професійно-технічних навчальних закладів можуть бути:

центральні та місцеві органи виконавчої влади;

підприємства, установи, організації та їх об`єднання незалежно від форм власності та підпорядкування;

громадяни України.

Професійно-технічні навчальні заклади можуть бути засновані спільно з іноземними фірмами, установами, організаціями та іноземцями, якщо це не суперечить законодавству.

Стаття 21. Статус професійно-технічного навчального закладу

Професійно-технічний навчальний заклад, що має статус юридичної особи, діє на підставі статуту, може мати філії, відділення, навчально-виробничі, навчально-комерційні, видавничо-поліграфічні, соціально-культурні, спортивно-оздоровчі та інші підрозділи.

Статут професійно-технічного навчального закладу розробляється навчальним закладом, його засновником і затверджується:

спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері професійно-технічної освіти стосовно підпорядкованих йому професійно-технічних навчальних закладів, заснованих на державній власності;

міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади, яким підпорядковані професійно-технічні навчальні заклади, засновані на державній власності, за погодженням із спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері професійно-технічної освіти;

місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування стосовно професійно-технічних навчальних закладів, заснованих на інших (крім державної) формах власності, за погодженням із спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері професійно-технічної освіти.

Професійно-технічні навчальні заклади можуть утворювати в установленому порядку разом з вищими навчальними закладами, підприємствами, установами, організаціями навчально-виробничі комплекси, входити до асоціацій та інших об`єднань юридичних осіб.

Стаття 22. Основні повноваження та напрями діяльності професійно-технічного навчального закладу

До основних повноважень та напрямів діяльності професійно-технічного навчального закладу належать:

організація навчально-виховного процесу, вибір форм та методів навчання;

навчально-виробнича, навчально-виховна, навчально-методична, фінансово-господарська та виробничо-комерційна діяльність;

розробка робочих навчальних планів з професій та робочих навчальних програм з навчальних предметів на основі типових навчальних планів і типових навчальних програм, визначення регіонального компоненту змісту професійно-технічної освіти, які затверджуються в установленому порядку;

розробка правил прийому учнів до навчального закладу на основі типових правил прийому;

формування разом з органами управління професійно-технічною освітою планів прийому учнів, слухачів з урахуванням державного замовлення, потреб ринку праці та потреб громадян у професійно-технічній освіті і замовлень підприємств, установ, організацій;

організація харчування, матеріальне забезпечення та побутове обслуговування учнів;

атестація педагогічних працівників;

організація стажування педагогічних працівників на підприємствах, в установах, організаціях;

здійснення професійного навчання незайнятого населення;

організація виробничого навчання учнів, слухачів на підприємствах, в установах та організаціях;

забезпечення заходів з охорони праці учнів, слухачів, працівників;

матеріально-технічне забезпечення навчально-виховного процесу;

визначення структури і штатного розпису з урахуванням встановленого фонду заробітної плати;

забезпечення якості професійного навчання та виховання учнів.

Стаття 23. Органи громадського самоврядування професійно-технічного навчального закладу

Вищим колегіальним органом громадського самоврядування професійно-технічного навчального закладу є загальні збори (конференція) колективу навчального закладу, які вирішують у межах своїх повноважень питання навчально-виробничої, навчально-виховної, навчально-методичної, економічної і фінансово-господарської діяльності навчального закладу, визначення та рекомендації щодо кандидатур на посаду директора професійно-технічного навчального закладу.

Рішення загальних зборів (конференції) колективу навчального закладу мають дорадчий характер.

Стаття 24. Керівник професійно-технічного навчального закладу

Керівництво діяльністю державного професійно-технічного навчального закладу здійснює директор, якого призначає спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері професійно-технічної освіти, міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, яким підпорядковані професійно-технічні навчальні заклади.

Директор державного професійно-технічного навчального закладу призначається на посаду за результатами конкурсу шляхом укладення з ним трудового договору (контракту) спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері професійно-технічної освіти, міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади, яким підпорядковані професійно-технічні навчальні заклади. Порядок призначення директора на посаду та звільнення з неї здійснюється відповідно до законодавства.

Керівник професійно-технічного навчального закладу іншої форми власності призначається засновником.

Директор державного професійно-технічного навчального закладу:

організовує навчально-виробничий, навчально-виховний процес, забезпечує створення необхідних умов для підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації робітників;

діє від імені навчального закладу;

у встановленому порядку персонально відповідає за результати діяльності навчального закладу;

приймає на посади та звільняє з посад працівників закладу, затверджує відповідно до кваліфікаційних характеристик їхні посадові обов`язки, формує педагогічний колектив;

створює необхідні умови для творчості педагогічних працівників, учнів і слухачів, для використання і впровадження нових прогресивних форм і методів навчання, розвитку інноваційної діяльності, проведення педагогічних експериментів;

видає у межах своєї компетенції накази і розпорядження, заохочує працівників, учнів і слухачів та застосовує передбачені законодавством стягнення;

затверджує в межах наявного фонду заробітної плати штатний розпис і чисельність працівників навчального закладу;

встановлює премії і доплати до посадових окладів і ставок заробітної плати працівників навчального закладу за конкретні результати праці;

забезпечує безпечні і нешкідливі умови навчання, праці і виховання.

Органи управління професійно-технічною освітою можуть делегувати директору державного професійно-технічного навчального закладу інші повноваження.

Директор державного професійно-технічного навчального закладу щорічно звітує перед загальними зборами (конференцією) колективу навчального закладу.

Порядок керівництва професійно-технічним навчальним закладом іншої форми власності визначає засновник.

Розділ IV. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Стаття 25. Форми організації навчального процесу

Професійно-технічна освіта може включати природничо-математичну, гуманітарну, фізичну, загальнотехнічну, професійно-теоретичну і професійно-практичну підготовку.

Природничо-математична, гуманітарна, загальнотехнічна, професійно-теоретична підготовка здійснюється в спеціалізованих навчальних кабінетах, аудиторіях, лабораторіях і проводиться у таких формах:

різні типи уроків, лекція, теоретичний семінар, практичний семінар, лабораторно-практичне заняття тощо;

індивідуальне заняття учнів, слухачів;

виконання учнями, слухачами, індивідуальних завдань (реферат, розрахункова робота, курсовий проект, випускна та проміжна етапна кваліфікаційна робота, дипломний проект);

навчальна екскурсія;

інші форми організації теоретичного навчання.

Фізична підготовка проводиться у спеціальних приміщеннях, спортивних залах, на спортивних майданчиках, стадіонах у формі уроку фізичного виховання та в позаурочний час у спортивних секціях.

Професійно-практична підготовка проводиться у навчальних майстернях, на полігонах, на тренажерах, автодромах, трактородромах, у навчально-виробничих підрозділах, навчальних господарствах, а також на робочих місцях на виробництві чи в сфері послуг у таких формах:

урок виробничого навчання в навчальному закладі;

урок виробничого навчання на виробництві чи в сфері послуг;

виробнича практика на робочих місцях на виробництві чи в сфері послуг;

переддипломна (передвипускна) практика на виробництві чи в сфері послуг;

інші форми професійної практичної підготовки.

Професійно-практична підготовка учнів, слухачів здійснюється у тісному поєднанні з виготовленням корисної продукції, наданням послуг, що оплачуються згідно з законодавством.

Стаття 26. Контроль знань, умінь та навичок учнів, слухачів, їх кваліфікаційна атестація

Професійно-технічні навчальні заклади, органи управління освітою, засновники здійснюють поточний, проміжний і вихідний контроль знань, умінь та навичок учнів, слухачів, їх кваліфікаційну атестацію.

Поточний контроль передбачає:

поурочне опитування учнів, слухачів;

контрольні та перевірні роботи;

тематичне тестування;

інші форми контролю, що не суперечать етичним та методико-педагогічним нормам.

Педагогічні працівники, органи управління освітою, засновники самостійно обирають форми поточного контролю знань, умінь та навичок учнів, слухачів.

Проміжний контроль передбачає:

семестрові заліки;

семестрові іспити;

річні підсумкові заліки;

річні підсумкові іспити;

кваліфікаційний іспит;

індивідуальні завдання учням, слухачам.

Форми та періодичність проміжного контролю визначаються навчальним планом.

Дотримання зазначених у навчальному плані конкретних форм проміжного кон-

(Продовження на 8–9-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про професійно-технічну освіту

(Початок на 6—7-й стор.).

тролю та їх періодичності є обов'язковим.

Вихідний контроль передбачає:

кваліфікаційну пробну роботу;

державний кваліфікаційний іспит або захист дипломної роботи, проекту.

Форми та періодичність вихідного контролю визначаються навчальним планом.

Дотримання зазначених у навчальному плані конкретних форм вихідного контролю їх періодичності є обов'язковим.

Кваліфікаційна атестація учнів, слухачів здійснюється професійно-технічним навчальним закладом з участю представників підприємств, установ, організацій — замовників підготовки кадрів після кожного ступеня навчання та після закінчення повного курсу навчання.

Результатом кваліфікаційної атестації є присвоєння учням, слухачам кваліфікації відповідного рівня, про що вноситься запис у документ про професійно-технічну освіту.

Порядок кваліфікаційної атестації учнів, слухачів та присвоєння їм кваліфікації визначається Міністерством праці та соціальної політики України за погодженням із спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері професійно-технічної освіти.

Стаття 27. Навчальний та канікулярний час учня, слухача

Навчальний час учня, слухача визначається обліковими одиницями часу, передбаченого для виконання навчальних програм професійно-технічної освіти.

Обліковими одиницями навчального часу є:

академічна година тривалістю 45 хвилин;

урок виробничого навчання, тривалість якого не перевищує 6 академічних годин;

навчальний день, тривалість якого не перевищує 8 академічних годин;

навчальний тиждень, тривалість якого не перевищує 36 академічних годин;

навчальний семестр, тривалість якого визначається навчальним планом;

навчальний рік, тривалість якого не перевищує 40 навчальних тижнів.

Навчальний (робочий) час учня, слухача в період проходження виробничої та передвипускної (переддипломної) практики встановлюється залежно від режиму роботи підприємства, установи, організації згідно з законодавством.

Відвідування занять учнями, слухачами професійно-технічних навчальних закладів є обов'язковим.

Відволікати учнів, слухачів від участі у навчальному процесі забороняється, крім випадків, передбачених рішенням Кабінету Міністрів України.

Якщо тривалість навчання у професійно-технічних навчальних закладах перевищує 10 календарних місяців, для учнів встановлюються канікули, термін яких визначає спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері професійно-технічної освіти.

Стаття 28. Робочий час педагогічного працівника

Робочий час викладача, майстра виробничого навчання, інструктора виробничого навчання професійно-технічного навчального закладу визначається згідно з обсягом навчального навантаження та позаурочної навчально-методичної, організаційної та виховної роботи серед учнів, слухачів.

Граничні обсяги навчального навантаження та позаурочної навчально-методичної, організаційної та виховної роботи у професійно-технічних навчальних закладах визначає спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері професійно-технічної освіти за погодженням з Міністерством економіки України, Міністерством фінансів України, Міністерством праці та соціальної політики України.

Оплата позаурочної навчально-методичної організаційної та виховної роботи викладача, майстра виробничого навчання, інструктора виробничого навчання є складовою системи оплати навчальної роботи.

Робочий час інших педагогічних працівників встановлюється залежно від режиму роботи навчального закладу та відповідно до законодавства.

Стаття 29. Участь підприємств, установ, організацій у здійсненні професійно-технічної освіти

Підприємства, установи, організації незалежно від форм власності зобов'язані надавати учням, слухачам професійно-технічних навчальних закладів освіти робочі місця або навчально-виробничі дільниці для проходження виробничого навчання чи виробничої практики. Порядок надання робочих місць визначається Кабінетом Міністрів України.

Керівники підприємств, установ, організацій несуть відповідальність за забезпечення належних умов праці учнів, слухачів на виробництві, дотримання правил і норм охорони праці, техніки безпеки та виробничої санітарії.

Учні, слухачі професійно-технічних навчальних закладів під час виробничого навчання і виробничої практики на виробництві виконують роботи відповідно до навчальних планів і програм.

Підприємства, установи, організації — замовники підготовки кваліфікованих робітників мають право відповідно до укладених угод переараховувати кошти на зміцнення навчально-виробничої бази, безоплатно передавати для навчальних цілей професійно-технічним навчальним закладам приміщення, споруди, обладнання, техніку, інструменти, матеріали, енергоносії, науково-технічну інформацію, нові технології виробництва тощо, подавати консультаційну технічну і технологічну допомогу та можливість стажування на виробництві викладачам, майстрам виробничого навчання, інструкторам виробничого навчання, проводити роботу з професійної орієнтації молоді.

Розділ V. ЗМІСТ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ

Стаття 30. Загальні положення

Зміст професійно-технічної освіти зумовлюється суспільними вимогами до рівня кваліфікації робітничих кадрів і визначається державними стандартами професійно-технічної освіти з кожної професії для підготовки кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах, зазначених у державному переліку професій.

Стаття 31. Державний перелік професій з підготовки кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах

Державний перелік професій з підготовки кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах є нормативно-правовим актом про організацію професійно-технічної освіти, який визначає:

код, назву професії та напрями спеціалізації;

вимоги щодо освітнього рівня вступника до професійно-технічного навчального закладу;

плановий рівень професійної кваліфікації випускника;

термін навчання;

обмеження з професії за статтю;

обмеження з професії за віком вступника до професійно-технічного навчального закладу;

обмеження з професії за медичними показниками професійної придатності учня, слухача.

Державний перелік професій з підготовки кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах розробляється спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері професійно-технічної освіти і затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 32. Державні стандарти професійно-технічної освіти

Державний стандарт професійно-технічної освіти — це сукупність державних вимог до змісту професійно-технічної освіти, рівня кваліфікації випускника професійно-технічного навчального закладу, основних обов'язкових засобів навчання та освітнього рівня вступників.

Державні стандарти професійно-технічної освіти включають:

кваліфікаційні характеристики випускника;

типові навчальні плани підготовки кваліфікованих робітників;

типові навчальні програми з навчальних предметів, передбачених навчальними планами, та з виробничого навчання;

перелік основних обов'язкових засобів навчання;

систему контролю знань, умінь і навичок учнів, слухачів та критерії їх кваліфікаційної атестації.

Державні стандарти професійно-технічної освіти розробляються спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері професійно-технічної освіти і затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 33. Кваліфікаційна характеристика випускника професійно-технічного навчального закладу

Кваліфікаційна характеристика випускника професійно-технічного навчального закладу — це сукупність вимог, що визначають його професійні знання, уміння та навички, що розробляється спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері професійно-технічної освіти на основі кваліфікаційних характеристик професій.

Стаття 34. Навчальний план, навчальна програма

Навчальний план підготовки кваліфікованого робітника — це документ, що визначає освітній рівень вступника, цілі навчання, перелік обов'язкових навчальних предметів, механізм міжпредметних зв'язків, форми, періодичність, терміни контролю знань, умінь і навичок учнів, слухачів, їх кваліфікаційної атестації, вимоги до основних обов'язкових засобів навчання та плановий рівень кваліфікації випускника.

Навчальна програма з навчального предмета — документ, що визначає зміст знань і умінь.

Навчальна програма з виробничого навчання — це документ, що визначає зміст професійних знань, умінь, навичок та способи і методи їх формування.

Навчальний план та навчальні програми розробляються на основі кваліфікаційної характеристики випускника або кваліфікаційних характеристик професій.

Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері професійно-технічної освіти розробляє типові навчальні плани і типові навчальні програми, які визначають загальнодержавний компонент змісту професійно-технічної освіти і є обов'язковими для використання в професійно-технічних навчальних закладах незалежно від форм власності та підпорядкування.

Професійно-технічні навчальні заклади на основі типових навчальних планів і типових навчальних програм розробляють робочі навчальні плани і робочі навчальні програми, в яких відображаються зміни у відповідній галузі виробництва чи сфері послуг, і погоджують їх із замовниками робітничих кадрів.

Стаття 35. Оновлення змісту професійно-технічної освіти

Зміст професійно-технічної освіти систематично оновлюється відповідно до змін у науці, техніці, технологіях виробництва чи сфері послуг, організації праці тощо шляхом періодичної розробки нових типових навчальних планів і типових навчальних програм, а також внесення відповідних змін до робочих навчальних планів і робочих навчальних програм.

Періодичність оновлення типових навчальних планів і типових навчальних програм здійснюється не рідше ніж раз на 5 років.

Контроль за оновленням змісту професійно-технічної освіти здійснює спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері професійно-технічної освіти.

Розділ VI. СУБ'ЄКТИ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ

Стаття 36. Учень, слухач професійно-технічного навчального закладу

Учень, слухач професійно-технічного навчального закладу є суб'єктом професійно-технічної освіти.

Учень професійно-технічного навчального закладу — це випускник основної або старшої загальноосвітньої школи, зарахований до професійно-технічного навчального закладу на навчання за програмами професійно-технічної освіти. Учню професійно-технічного навчального закладу видається учнівський квиток.

Слухач професійно-технічного навчального закладу — це особа, зарахована до цього закладу на навчання за програмами курсової підготовки, перепідготовки чи підвищення кваліфікації.

Стаття 37. Права учня, слухача професійно-технічного навчального закладу

Учень, слухач професійно-технічного навчального закладу, крім прав, передбачених Законом України «Про освіту», мають право на:

належні умови навчання за обраною професією;

матеріальне забезпечення в період навчання на умовах і в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

навчання професії за індивідуальною програмою;

безоплатне користування навчально-виробничою, культурно-спортивною, побутовою, оздоровчою базами навчального закладу;

матеріальну допомогу;

оплату праці під час виробничого навчання і практики згідно з законодавством;

безоплатні медичне обслуговування, користування засобами лікування, профілактики захворювань та зміцнення здоров'я;

щотижневий відпочинок і канікули протягом навчального року та після його закінчення;

безоплатне оволодіння іншою професією у разі хвороби, яка не дає змоги продовжити навчання за обраною професією.

Стаття 38. Гарантії соціального захисту учня, слухача та випускника професійно-технічного навчального закладу

Час навчання у професійно-технічному навчальному закладі зараховується до трудового стажу учня, слухача, у тому числі в безперервний і в стаж роботи за спеціальністю, що дає право на пільги, встановлені для відповідної категорії працівників, якщо перерва між днем закінчення навчання і днем зарахування на роботу за набутою професією не перевищує трьох місяців.

Випускникам професійно-технічних навчальних закладів денної форми навчання, які навчалися 10 і більше місяц надається оплачувана відпустка підприємством, установою, організацією протягом перших трьох місяців роботи в ньому. Тривалість щорічної основної відпустки випускників віком до 18 років становить тридцять один календарний день, випускників віком понад 18 років — відповідно до встановленої на підприємстві для робітників відповідної професії, спеціальності, посади.

Випускникам, які навчалися за денною формою навчання менш ніж 10 місяців, час навчання зараховується до трудового стажу, що дає право на щорічну основну відпустку.

Випускникам професійно-технічного навчального закладу, які навчались за державним замовленням, держава гарантує надання першого робочого місця відповідно до одержаної професії згідно з законодавством.

Інші питання соціального захисту учня, слухача професійно-технічного навчального закладу регулюються законодавством.

Стаття 39. Обов'язки і відповідальність учня, слухача професійно-технічного навчального закладу

Учень, слухач професійно-технічного навчального закладу, крім обов'язків, передбачених Законом України «Про освіту», зобов'язані:

виконувати вимоги навчальних програм і системи контролю знань, умінь і навичок;

відвідувати заняття, в тому числі й за індивідуальним графіком;

виконувати під час проходження виробничої практики вимоги нормативно-правових актів, які регулюють працю працівників відповідних підприємств, установ, організацій;

дотримувати правил охорони праці та техніки безпеки під час практичного навчання і виробничої практики;

бережно ставитись до обладнання, засобів навчання та інвентаря, що використовуються в навчально-виробничому і навчально-виховному процесі.

Збитки, навмисно заподіяні учнями, слухачами навчальному закладу, підприємству, установі, організації, відшкодовуються ними особисто або за рахунок їх батьків (опікунів) відповідно до законодавства.

За невиконання обов'язків і систематичне порушення статуту професійно-технічного навчального закладу, правил внутрішнього розпорядку професійно-технічного навчального закладу, незадовільну успішність до учня, слухача застосовуються такі заходи впливу, як попередження, догана, відрахування з навчального закладу.

Порядок накладання дисциплінарного стягнення, відрахування з професійно-технічного навчального закладу встановлюється його статутом та правилами внутрішнього розпорядку.

З професійно-технічного навчального закладу учень, слухач може бути відрахований за:

власним бажанням;

незадовільні успішність, поведінку;

невиконання вимог навчального плану та навчальних програм;

вироком суду, що вступив у законну силу;

грубі порушення навчальної дисципліни або правил внутрішнього розпорядку професійно-технічного навчального закладу.

Учень, слухач при відрахуванні з професійно-технічного навчального закладу може бути атестований за досягнутим рівнем кваліфікації.

Стаття 40. Заохочення учня, слухача професійно-технічного навчального закладу

За досягнення високих результатів у навчанні та оволодінні професією, спеціальністю, за активну участь у виробничій діяльності та за інші досягнення застосовуються різні форми морального та матеріального заохочення учнів, слухачів, передбачені статутом професійно-технічного навчального закладу.

Для матеріального заохочення учнів, слухачів у професійно-технічних навчальних закладах створюються фонди матеріального заохочення, які формуються за рахунок коштів бюджету, доходів від виробничої діяльності та залучення коштів підприємств, установ, організацій, громадян. Положення про фонд матеріального заохочення затверджується спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері професійно-технічної освіти або засновником професійно-технічного навчального закладу.

Розділ VII. ОСОБЛИВИЙ СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ УЧНІВ, СЛУХАЧІВ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Стаття 41. Учні, слухачі професійно-технічних навчальних закладів, яким забезпечується особливий соціальний захист

Право на особливий соціальний захист в галузі професійно-технічної освіти мають інваліди, діти-сироти, діти, які залишились без піклування батьків, та учні, слухачі, які постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС.

Стаття 42. Соціальний захист інвалідів

Держава гарантує інвалідам професійно-технічну освіту на рівні, що відповідає їх здібностям і можливостям. За інших рівних умов інваліди мають переважне право на зарахування до професійно-технічних навчальних закладів.

Професійна підготовка або перепідготовка інвалідів здійснюється з урахуванням медичних показань і протипоказань для наступної трудової діяльності. Обрання форм і методів професійної підготовки проводиться згідно з висновками спеціалістів медико-соціальної експертної комісії.

У професійному навчанні інвалідів поряд із традиційними допускається застосування альтернативних форм навчання.

Пенсія і стипендія виплачуються інвалідам у період навчання в повному розмірі.

Працевлаштування випускників із числа інвалідів здійснюється згідно із законодавством.

Стаття 43. Соціальний захист дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків

Держава гарантує дітям-сиротам і дітям, які залишилися без піклування батьків, переважне право на зарахування до професійно-технічних навчальних закладів.

Діти-сироти і діти, які залишилися без піклування батьків, під час навчання перебувають на повному утриманні держави і забезпечуються цільовим фінансуванням витрат на їх утримання, умови яких визначаються Кабінетом Міністрів України.

Випускникам професійно-технічних навчальних закладів — дітям-сиротам і дітям, які залишилися без піклування батьків, подається державна матеріальна допомога за нормативами, що встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Держава гарантує випускникам професійно-технічних навчальних закладів — дітям-сиротам і дітям, які залишилися без піклування батьків, працевлаштування за набутою професією та забезпечення житлом згідно з законодавством.

Стаття 44. Соціальний захист учнів, слухачів, які постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС

Соціальний захист учнів, слухачів, які постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС, здійснюється згідно з законодавством.

Розділ VIII. ПЕДАГОГІЧНІ ПРАЦІВНИКИ

Стаття 45. Поняття і загальні положення

До педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів та установ професійно-технічної освіти належать викладачі, вихователі, майстри виробничого навчання, старші майстри виробничого навчання, інструктори виробничого навчання, методисти, практичні психологи, соціальні педагоги, керівники професійно-технічних навчальних закладів та інші працівники, які беруть безпосередню участь у навчально-виховній роботі.

Педагогічною діяльністю у професійно-технічних навчальних закладах та установах професійно-технічної освіти можуть займатися особи, які мають відповідну професійну освіту та професійно-педагогічну підготовку, моральні якості і фізичний стан яких дає змогу виконувати обов`язки педагогічного працівника.

Вимоги до педагогічного працівника визначаються кваліфікаційною характеристикою, що затверджується Міністерством праці та соціальної політики України за поданням спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у сфері професійно-технічної освіти.

Для визначення відповідності педагогічного працівника займаній посаді, рівню його кваліфікації проводиться атестація. Періодичність обов`язкової атестації та порядок її проведення встановлюється спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері професійно-технічної освіти.

Рішення атестаційної комісії є підставою для присвоєння педагогічному працівникові відповідної категорії або звільнення його з роботи у порядку, передбаченому законодавством.

Стаття 46. Підготовка педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів та установ професійно-технічної освіти

Підготовка педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів та установ професійно-технічної освіти здійснюється у вищих навчальних закладах та на їх спеціалізованих факультетах, а також в індустріально-педагогічних технікумах, коледжах, інженерно-педагогічних вищих навчальних закладах.

На посади педагогічних працівників можуть призначатися фахівці виробництва, сфери послуг, які мають вищу освіту і в подальшому здобувають відповідну педагогічну підготовку.

Підвищення кваліфікації педагогічних працівників державних професійно-технічних навчальних закладів та установ професійно-технічної освіти здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України, комунальних — за рахунок коштів місцевого бюджету, а приватних — за рахунок коштів власника.

Стаття 47. Права, обов`язки та соціальні гарантії педагогічних працівників

Права, обов`язки та соціальні гарантії педагогічних працівників визначаються Законом України «Про освіту» та іншими нормативно-правовими актами.

Держава забезпечує педагогічним працівникам професійно-технічних навчальних закладів та установ професійно-технічної освіти:

щорічну основну відпустку тривалістю не менше 42 календарних днів у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України;

пенсію за вислугу років за наявності стажу безперервної педагогічної роботи не менше ніж 25 років.

На педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів, розташованих у сільській місцевості і селищах міського типу, а також пенсіонерів, які раніше працювали педагогічними працівниками у професійно-технічних навчальних закладах в цих населених пунктах, поширюються пільги, що надаються спеціалістам сільського господарства та педагогічним працівникам інших навчальних закладів, розташованих в цих населених пунктах, згідно з законодавством.

На працівників навчально-виробничих, виробничих підрозділів, навчальних господарств професійно-технічних навчальних закладів поширюються пільги, що надаються згідно з законодавством працівникам відповідних виробництв.

Стаття 48. Відповідальність педагогічних працівників

Педагогічні працівники професійно-технічних навчальних закладів несуть дисциплінарну, адміністративну, кримінальну відповідальність згідно з законодавством.

Розділ IX. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ У ГАЛУЗІ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ

Стаття 49. Відносини власності в галузі професійно-технічної освіти

Засновник закріплює за державними професійно-технічними навчальними закладами та установами професійно-технічної освіти об`єкти права власності, які належать засновнику на праві власності або орендовані ним у інших власників.

Об`єкти права власності, закріплені засновником за державним професійно-технічним навчальним закладом або установою професійно-технічної освіти, перебувають в їх користуванні.

Навчальні заклади та установи професійно-технічної освіти несуть відповідальність перед засновником за збереження та використання за призначенням закріпленого за ними майна. Контроль за використанням цього майна здійснюється засновником.

Майно (об`єкти, споруди, основні фонди) навчальних закладів і установ професійно-технічної освіти, що перебувають у державній власності, може вилучатися засновником лише за умови подальшого використання цього майна і коштів, одержаних від його реалізації на розвиток професійно-технічної освіти.

У разі ліквідації державних професійно-технічних навчальних закладів та установ професійно-технічної освіти їх майно (об`єкти, споруди, їх основні фонди) та кошти, одержані від його реалізації, використовуються на розвиток професійно-технічної освіти.

У разі ліквідації державних професійно-технічних навчальних закладів та установ професійно-технічної освіти грошові кошти та майно, що належать їм на праві власності, використовуються у порядку, передбаченому законодавством.

У разі ліквідації професійно-технічних навчальних закладів, заснованих на інших (крім державної) формах власності, грошові кошти та інше майно, що належать їм на праві власності, використовуються у порядку, визначеному статутом навчального закладу.

Стаття 50. Фінансування професійно-технічних навчальних закладів та установ професійно-технічної освіти

Професійно-технічні навчальні заклади та установи професійно-технічної освіти здійснюють фінансову діяльність відповідно до Закону України «Про освіту», цього Закону, а також інших нормативно-правових актів.

Фінансування професійно-технічної підготовки робітників, соціальний захист учнів, слухачів та педагогічних працівників у державних професійно-технічних навчальних закладах, у межах обсягів державного замовлення, здійснюються на нормативній основі за рахунок коштів Державного бюджету України.

Встановлені нормативи фінансування є гарантованою межею, нижче якої не може здійснюватися фінансування підготовки робітників у професійно-технічних навчальних закладах.

Держава забезпечує своєчасність відповідних виплат і надання пільг учням, слухачам і педагогічним працівникам державних професійно-технічних навчальних закладів.

Установи професійно-технічної освіти та професійно-технічні навчальні заклади інших форм власності утримуються за рахунок коштів відповідних засновників.

Обсяги бюджетного фінансування державних професійно-технічних навчальних закладів та установ професійно-технічної освіти не можуть зменшуватися або припинятися за наявності інших джерел фінансування.

Атестовані професійно-технічні навчальні заклади інших форм власності можуть фінансуватися з Державного бюджету України за умови отримання ними державного замовлення на первинну професійну підготовку молоді.

Не використані в поточному році бюджетні та позабюджетні кошти не можуть бути вилучені з рахунку державного професійно-технічного навчального закладу чи установи професійно-технічної освіти, крім випадків, передбачених законодавством.

П`ятдесят відсотків заробітної плати, нарахованої за час виробничого навчання і виробничої практики учням професійно-технічних навчальних закладів, які отримують стипендію і харчування, може бути направлено на рахунок навчального закладу для здійснення його статутної діяльності, зміцнення навчально-матеріальної бази, на соціальний захист учнів, проведення культурно-масової і фізкультурно-спортивної роботи.

Професійно-технічні навчальні заклади користуються податковими, митними та іншими пільгами згідно з законодавством.

Стаття 51. Додаткові джерела фінансування професійно-технічного навчального закладу

Додатковими джерелами фінансування професійно-технічного навчального закладу є кошти, одержані за:

професійну підготовку понад державне замовлення, курсову підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації робітників, відповідно до укладених договорів з юридичними та фізичними особами;

надання додаткових платних освітніх послуг, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України.

Інші додаткові джерела фінансування професійно-технічного навчального закладу визначені Законом України «Про освіту».

Кошти, одержані професійно-технічним навчальним закладом за рахунок додаткових джерел фінансування, що передбачені цією статтею, використовуються ним на діяльність, передбачену статутом.

Розділ X. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Стаття 52. Міжнародне співробітництво в системі професійно-технічної освіти

Органи управління освітою, установи професійно-технічної освіти, професійно-технічні навчальні заклади, їх засновники мають право укладати договори про співробітництво, встановлювати відповідно до законодавства прямі зв`язки з навчальними закладами зарубіжних країн, міжнародними організаціями, фондами тощо.

Держава сприяє міжнародному співробітництву установ професійно-технічної освіти, професійно-технічних навчальних закладів, виділяє їм відповідні валютні асигнування, звільняє від оподаткування, сплати мита та митного збору за навчальне, виробниче обладнання та приладдя, яке надходить з-за кордону і призначене для використання у навчально-виробничих цілях.

Стаття 53. Зовнішньоекономічна діяльність у галузі професійно-технічної освіти

Органи управління освітою, установи професійно-технічної освіти, державні професійно-технічні навчальні заклади та їх засновники мають право відповідно до законодавства здійснювати зовнішньоекономічну діяльність на основі договорів, укладених ними з іноземними юридичними, фізичними особами, а також мати власний валютний рахунок.

Валютні, матеріальні надходження від зовнішньоекономічної діяльності використовуються установами професійно-технічної освіти, професійно-технічними навчальними закладами для забезпечення їх власної статутної діяльності.

Розділ XI. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНУ ОСВІТУ»

Стаття 54. Відповідальність за порушення Закону України «Про професійно-технічну освіту»

Посадові особи і громадяни, винні в порушенні Закону України «Про професійно-технічну освіту», несуть відповідальність згідно з законодавством.

Розділ XII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України до 1 липня 1998 року:

підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції про внесення змін до законодавчих актів України, що випливають з цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність з цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону;

розробити і затвердити відповідні нормативно-правові акти, передбачені цим Законом.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
10 лютого 1998 року.
№ 103/98-ВР.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про патентування деяких видів підприємницької діяльності»

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести до Закону України «Про патентування деяких видів підприємницької діяльності» (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 20, ст.82; № 44, ст.214; 1997 р., № 36, ст.231, № 40, ст.268) такі зміни:

1. Преамбулу Закону викласти в такій редакції:

«Цей Закон визначає порядок патентування торговельної діяльності за готівкові кошти, а також з використанням інших форм розрахунків та кредитних карток, діяльності у сфері торгівлі іноземною валютою, діяльності з надання послуг у сфері грального бізнесу та побутових послуг, що провадиться суб`єктами підприємницької діяльності».

2. У статті 1:

частину першу викласти в такій редакції:

«1. Об`єктом правового регулювання згідно з цим Законом є торговельна діяльність за готівкові кошти, а також з використанням інших форм розрахунків та кредитних карток на території України, діяльність з обміну готівкових валютних цінностей (включаючи операції з готівковими платіжними засобами, вираженими в іноземній валюті, та з кредитними картками), а також діяльність з надання послуг у сфері грального бізнесу та побутових послуг»;

частину третю викласти в такій редакції:

«3. Дія цього Закону не поширюється на торговельну діяльність та діяльність з надання побутових послуг:

1) підприємств і організацій Укоопспілки, військової торгівлі, аптек, які знаходяться в державній власності, та торговельно-виробничих державних підприємств робітничого постачання у селах, селищах та містах районного підпорядкування;

2) суб`єктів підприємницької діяльності — фізичних осіб, які:

здійснюють торговельну діяльність з лотків, прилавків і сплачують ринковий збір (плату) за місце для торгівлі продукцією в межах ринків усіх форм власності;

сплачують податок на промисел у порядку, передбаченому чинним законодавством;

здійснюють продаж вирощених в особистому підсобному господарстві, на присадибній, дачній, садовій і городній ділянках продукції рослинництва, худоби, кролів, нутрій, птиці (як у живому вигляді, так і продукції її забою в сирому вигляді та у вигляді первинної переробки), продукції власного бджільництва;

сплачують державне мито за нотаріальне посвідчення договорів про відчуження власного майна, якщо товари кожної окремої категорії відчужуються не частіше одного разу на календарний рік;

сплачують фіксований податок відповідно до законодавства про оподаткування доходів фізичних осіб;

3) суб`єктів підприємницької діяльності, створених громадськими організаціями інвалідів, які мають податкові пільги згідно з чинним законодавством та здійснюють торгівлю виключно продовольчими товарами вітчизняного виробництва та продукцією, виготовленою на підприємствах Українського товариства сліпих та Українського товариства глухих»;

статтю доповнити частиною четвертою такого змісту:

«4. Не допускається визначення видів підприємницької діяльності, що підлягають патентуванню, порядку та суб`єктів патентування в інших нормативно-правових актах, а також рішеннями органів державної влади та органів місцевого самоврядування».

3. У статті 2:

частину першу доповнити абзацом такого змісту:

«Спеціальний торговий патент — це державне свідоцтво, яке засвідчує право суб`єкта підприємницької діяльності на особливий порядок оподаткування відповідно до цього Закону»;

у частині другій слова «може придбаватися» замінити словом «придбається»;

частину третю викласти в такій редакції:

«3. Торговий патент видається за плату суб`єктам підприємницької діяльності державними податковими органами за місцезнаходженням цих суб`єктів або місцезнаходженням їх структурних (відокремлених) підрозділів, суб`єктам підприємницької діяльності, що провадять торговельну діяльність або надають побутові послуги (крім пересувної торговельної мережі), — за місцезнаходженням пункту продажу товарів або пункту з надання побутових послуг, а суб`єктам підприємницької діяльності, що здійснюють торгівлю через пересувну торговельну мережу, — за місцем реєстрації цих суб`єктів.

Суб`єкт підприємницької діяльності, який припинив діяльність, яка відповідно до цього Закону підлягає патентуванню, до 15 числа місяця, що передує звітному, письмово повідомляє про припинення такої діяльності відповідний державний податковий орган. При цьому торговий патент підлягає поверненню до державного податкового органу, що видав його, а суб`єкту підприємницької діяльності повертається надмірно сплачена сума вартості торгового патенту.

Торговий патент містить такі реквізити:

номер торгового патенту;

найменування володільця торгового патенту;

вид підприємницької діяльності;

назва виду побутових послуг чи послуг у сфері грального бізнесу;

місце реєстрації громадянина як суб`єкта підприємницької діяльності чи місцезнаходження суб`єкта підприємницької діяльності — юридичної особи (місцезнаходження структурного (відокремленого) підрозділу цього суб`єкта);

для транспортних засобів — зазначення «виїзна торгівля»;

термін дії торгового патенту;

місцезнаходження державного податкового органу, що видав торговий патент;

відмітка державного податкового органу про надходження плати за виданий нею торговий патент.

Форма торгового патенту та порядок його заповнення встановлюються центральним податковим органом України.

Додаткові реквізити, які містить спеціальний торговий патент, встановлюються центральним податковим органом України».

4. Статтю 3 викласти в такій редакції:

«Стаття 3. Порядок придбання торгового патенту на здійснення торговельної діяльності

1. Патентуванню підлягає торговельна діяльність, що здійснюється суб`єктами підприємницької діяльності або їх структурними (відокремленими) підрозділами у пунктах продажу товарів.

2. Під торговельною діяльністю у цьому Законі слід розуміти роздрібну та оптову торгівлю, діяльність у торговельно-виробничій (громадське харчування) сфері за готівкові кошти, інші готівкові платіжні засоби та з використанням кредитних карток.

3. Під пунктами продажу товарів у цьому Законі слід розуміти:

магазини та інші торгові точки, які знаходяться в окремих приміщеннях, будівлях або їх частинах і мають торговельний зал для покупців або використовують для торгівлі його частину;

кіоски, палатки та інші малі архітектурні форми, які займають окремі приміщення, але не мають вбудованого торговельного залу для покупців;

автомагазини, розвозки та інші види пересувної торговельної мережі;

лотки, прилавки та інші види торгових точок у відведених для торговельної діяльності місцях, крім лотків, прилавків, що надаються в оренду суб`єктам підприємницької діяльності —фізичним особам та знаходяться в межах спеціалізованих підприємств сфери торгівлі — ринків усіх форм власності;

стаціонарні, малогабаритні і пересувні автозаправні станції, заправні пункти, які здійснюють торгівлю нафтопродуктами та стиснутим газом;

фабрики-кухні, фабрики-заготівельні, їдальні, ресторани, кафе, закусочні, бари, буфети, відкриті літні майданчики, кіоски та інші пункти громадського харчування;

оптові бази, склади-магазини або інші приміщення, які використовуються для здійснення оптової торгівлі за готівкові кошти, інші готівкові платіжні засоби та з використанням кредитних карток.

У разі, коли суб`єкт підприємницької діяльності має структурні (відокремлені) підрозділи, торговий патент придбавається окремо для кожного структурного (відокремленого) підрозділу (торгової точки).

4. Вартість торгового патенту на здійснення торговельної діяльності встановлюється органами місцевого самоврядування залежно від місцезнаходження пункту продажу товарів та асортиментного переліку товарів.

Вартість торгового патенту за календарний місяць встановлюється у межах таких граничних рівнів:

на території міста Києва, обласних центрів — від 60 до 320 гривень;

на території міста Севастополя, міст обласного підпорядкування (крім обласних центрів) і районних центрів — від 30 до 160 гривень;

на території інших населених пунктів — до 80 гривень.

У разі, коли пункти продажу товарів розташовані в курортних місцевостях або на територіях, прилеглих до митниць, інших пунктів переміщень через митний кордон, органи місцевого самоврядування, до бюджетів яких спрямовується плата за торговий патент, можуть прийняти рішення щодо збільшення плати за торговий патент, але не більше 320 гривень за календарний місяць. Додаткові доходи, отримувані внаслідок прийняття зазначених рішень, повністю спрямовуються до відповідних місцевих бюджетів.

Термін дії торгового патенту на здійснення торговельної діяльності становить 12 календарних місяців.

Термін дії короткотермінового торгового патенту на здійснення торговельної діяльності становить від 1 до 15 днів.

Вартість короткотермінового торгового патенту на здійснення торговельної діяльності за один день встановлюється у фіксованому розмірі 10 гривень.

5. Оплата вартості торгового патенту на здійснення торговельної діяльності провадиться щомісячно до 15 числа місяця, який передує звітному, а оплата вартості короткотермінового торгового патенту здійснюється не пізніше ніж за один день до початку здійснення торговельної діяльності.

Під час придбання торгового патенту на здійснення торговельної діяльності суб`єкт підприємницької діяльності вносить одноразову плату в розмірі вартості торгового патенту за один місяць. На суму, сплачену під час придбання торгового патенту, зменшується розмір плати за торговий патент, яка підлягає внесенню в останній місяць його дії.

Під час придбання спеціального торгового патенту суб`єкт підприємницької діяльності не вносить одноразову плату.

Суб`єкт підприємницької діяльності може зробити попередню оплату вартості торгового патенту на здійснення торговельної діяльності за весь термін його дії. Суб`єкт підприємницької діяльності має право придбати торгові патенти на здійснення торговельної діяльності на наступні за поточним роки, але не більше ніж на три роки, сплативши повну вартість цих патентів під час їх одержання. При цьому суб`єкт підприємницької діяльності звільняється від обов`язків довнесення вартості торгового патенту у разі, якщо прийнятими після сплати повної вартості торгових патентів на наступні роки нормативно-правовими актами буде збільшена вартість торгового патенту.

6. Без придбання торгового патенту суб`єкти підприємницької діяльності або їх структурні (відокремлені) підрозділи здійснюють торговельну діяльність виключно з використанням таких видів товарів вітчизняного виробництва:

хліб і хлібобулочні вироби;

борошно пшеничне та житнє;

сіль, цукор, олія соняшникова і кукурудзяна;

молоко і молочна продукція, крім молока і вершків згущених з добавками і без них;

продукти дитячого харчування;

безалкогольні напої;

морозиво;

яловичина та свинина;

домашня птиця;

яйця;

риба;

ягоди і фрукти;

картопля і плодоовочева продукція;

комбікорми для продажу населенню.

Пільговий торговий патент видається суб`єктам підприємницької діяльності або їх структурним (відокремленим) підрозділам, які здійснюють торговельну діяльність виключно з використанням таких видів товарів вітчизняного виробництва:

поштові марки, листівки, вітальні листівки та конверти непогашені, ящики, коробки, мішки, сумки та інша тара з дерева, паперу та картону, що використовується для поштових відправлень підприємствами Державного комітету зв`язку України, і фурнітура до них;

періодичні видання друкованих засобів масової інформації (незалежно від країни їх походження);

проїзні квитки;

товари народних промислів (крім антикварних та тих, що становлять культурну цінність згідно з переліком, що встановлюється Міністерством культури України);

готові лікарські засоби (лікарські препарати, ліки, медикаменти, предмети догляду, перев`язувальні матеріали та інше медичне приладдя) та вітаміни для населення; ветеринарні препарати, папір туалетний, зубні пасти та порошки, косметичні серветки, дитячі пелюшки, тампони, інші види санітарно-гігієнічних виробів з целюлози або її замінників, термометри, індивідуальні діагностичні прилади (незалежно від країни їх походження);

вугілля, вугільні брикети, паливо пічне побутове, гас освітлювальний і газ скраплений, торф паливний кусковий, торф`яні брикети і дрова для продажу населенню;

мило господарське, а також сірники (незалежно від країни їх походження);

насіння овочевих, баштанних, квіткових культур, кормових коренеплодів та картоплі (незалежно від країни його походження).

У пільговому торговому патенті обов`язково наводиться повний перелік товарів, що передбачаються для реалізації.

Пільговий торговий патент не дає права на здійснення торговельної діяльності товарами, які не зазначені у цій статті.

7. Суб`єкти підприємницької діяльності, які реалізують інвалідам товари повсякденного вжитку та продукти харчування через торговельні установи, створені для цієї мети громадськими організаціями інвалідів, одержують пільговий торговий патент (крім суб`єктів підприємницької діяльності, зазначених у пункті 3 частини третьої статті 1).

8. Суб`єкти підприємницької діяльності, які займаються продажем періодичних видань друкованих засобів масової інформації, одержують пільговий торговий патент на торгівлю супутньою продукцією за таким переліком:

друковані книги в твердій або м`якій обкладинці вітчизняних видавництв;

книги для розмальовування, ноти, карти географічні або гідрографічні, включаючи атласи, глобуси та топографічні плани, листівки поштові, вітальні листівки, конверти, картинки перебивні, зошити, книжки для записів, блокноти, папір друкарський, для малювання та копіювання, бланки, журнали реєстраційні, календарі, інші канцелярські товари з паперу або картону (незалежно від країни їх походження);

ручки, олівці, інструменти для креслення, пензлі, мастихіни, мольберти, фарби, лаки, розчинники та закріплювачі для малювання та живопису, полотно, багети, рамки та підрамники для картин, швидкозшивачі, інші канцелярські прилади та конторське приладдя, крім виготовлених з дорогоцінних і напівдорогоцінних металів (незалежно від країни їх походження).

9. Суб`єкти підприємницької діяльності, які здійснюють торговельну діяльність на території військових частин і військових навчальних закладів виключно товарами військової атрибутики та повсякденного вжитку для військовослужбовців, одержують пільговий торговий патент.

10. Не потребує патентування реалізація суб`єктом підприємницької діяльності продукції власного виробництва фізичним особам, які перебувають з ним у трудових відносинах, через пункти продажу товарів, вбудовані у виробничі або адміністративні приміщення цього суб`єкта.

11. Не потребує патентування діяльність суб`єктів підприємницької діяльності з закупівлі у населення продукції (заготівельна діяльність), якщо подальша реалізація такої продукції відбувається по розрахунках у безготівковій формі (пункти приймання склотари, макулатури, відходів паперових, картонних і ганчіркових; заготівля сільськогосподарської продукції та продуктів її переробки).

12. Не потребує патентування діяльність у торговельно-виробничій сфері (громадське харчування) на підприємствах, в установах, організаціях, у тому числі навчальних закладах, з обслуговування виключно працівників цих підприємств, установ, організацій та учнів і студентів у навчальних закладах.

13. У разі придбання пільгового торгового патенту, передбаченого частинами шостою-дев`ятою цієї статті, суб`єкт підприємницької діяльності вносить одноразову плату у розмірі 25 гривень за весь термін дії патенту.

5. Доповнити Закон статтями 3^1 та 3^2 такого змісту:

«Стаття 3^1. Порядок придбання торгового патенту на здійснення діяльності з надання побутових послуг

1. Патентуванню підлягає діяльність з надання побутових послуг, яка здійснюється суб`єктами підприємницької діяльності або їх структурними (відокремленими) підрозділами як в окремих приміщеннях, будівлях, їх частинах, так і за їх межами.

2. Під побутовими послугами у цьому Законі слід розуміти діяльність, пов`язану з наданням платних послуг для задоволення особистих потреб замовника за готівкові кошти, а також з використанням інших форм розрахунків, включаючи кредитні картки.

Перелік послуг, які відносяться до побутових, визначається Кабінетом Міністрів України і не може змінюватися протягом бюджетного року.

3. У разі, коли суб`єкт підприємницької діяльності має структурні (відокремлені) підрозділи, торговий патент на здійснення діяльності з надання побутових послуг придбається окремо для кожного структурного (відокремленого) підрозділу.

4. Вартість торгового патенту на здійснення діяльності з надання побутових послуг встановлюється органами місцевого самоврядування залежно від місцезнаходження об`єкта з надання побутових послуг та виду побутових послуг.

Вартість торгового патенту на здійснення діяльності з надання побутових послуг за календарний місяць встановлюється в межах таких граничних рівнів:

на території міста Києва, обласних центрів — від 60 до 320 гривень;

на території міста Севастополя, міст обласного підпорядкування (крім обласних центрів) і районних центрів — від 30 до 160 гривень;

на території інших населених пунктів — до 80 гривень.

Термін дії торгового патенту на здійснення діяльності з надання побутових послуг становить 12 календарних місяців.

5. Оплата вартості торгового патенту на здійснення діяльності з надання побутових послуг провадиться щомісячно до 15 числа місяця, який передує звітному.

Під час придбання торгового патенту на здійснення діяльності з надання побутових послуг суб`єкт підприємницької діяльності вносить одноразову плату в розмірі вартості торгового патенту за один місяць. На суму, сплачену під час придбання торгового патенту, зменшується розмір плати за торговий патент, який підлягає внесенню в останній місяць його дії.

Суб`єкт підприємницької діяльності може зробити попередню оплату вартості торгового патенту на здійснення діяльності з надання побутових послуг за весь термін його дії. Суб`єкт підприємницької діяльності має право придбавати торгові патенти на надання побутових послуг на наступні за поточним роки, але не більше ніж на три роки, сплативши повну вартість цих патентів під час їх одержання. При цьому суб`єкт підприємницької діяльності звільняється від обов`язків довнесення плати за торговий патент на здійснення діяльності з надання побутових послуг, якщо прийнятими після сплати повної вартості торгових патентів на наступні роки нормативно-правовими актами буде збільшена вартість торгового патенту.

Стаття 3^2. Порядок придбання спеціального торгового патенту

1. Спеціальний торговий патент може бути придбаний суб`єктом підприємницької діяльності, який займається видами діяльності, визначеними в статтях 3 та $3^1$ цього Закону. У разі, якщо декілька суб`єктів підприємницької діяльності мають торговельні зали для покупців або надають побутові послуги в одному окремому приміщенні, будівлі або їх частинах, крім ринків усіх форм власності, спеціальний торговий патент видається лише за умови, що всі зазначені суб`єкти підприємницької діяльності придбають спеціальні торгові патенти.

2. Суб`єкт підприємницької діяльності самостійно приймає рішення про придбання спеціального торгового патенту.

3. Порядок придбання спеціального торгового патенту на відповідні види діяльності встановлюється статтями 3 та 3^1 цього Закону.

4. Вартість спеціального торгового патенту встановлюється органами місцевого самоврядування щорічно після затвердження місцевого бюджету залежно від місцезнаходження пункту продажу товарів та асортиментного переліку товарів або місцезнаходження об`єкта з надання побутових послуг та виду побутових послуг. При цьому розрахункова сума надходжень за рік від суб`єктів підприємницької діяльності у вигляді плати за спеціальні торгові патенти не може бути меншою від загальної суми надходжень до бюджетів усіх рівнів та державних цільових фондів, податків і зборів (обов`язкових платежів), сплачених такими суб`єктами підприємницької діяльності за попередній бюджетний рік з урахуванням рівня інфляції. При здійсненні розрахунку враховуються сплачені суб`єктом підприємницької діяльності податки і збори (обов`язкові платежі), визначені у частині першій статті 7^1 цього Закону.

Вартість спеціального торгового патенту не обмежується граничними рівнями, встановленими статтями 3 та 3^1 цього Закону.

Органи місцевого самоврядування можуть встановлювати диференційовану плату за спеціальний торговий патент залежно від площі, яка використовується суб`єктом підприємницької діяльності для здійснення торговельної діяльності або надання побутових послуг. Шкала ставок плати за квадратний метр площі може бути пропорційною або регресивною чи прогресивною.

Плата за спеціальний торговий патент встановлюється за єдиною методикою для всіх суб`єктів підприємницької діяльності або окремо для фізичних і юридичних осіб — суб`єктів підприємницької діяльності. Забороняється встановлювати вартість спеціального торгового патенту для окремого суб`єкта підприємницької діяльності.

Суб`єкти підприємницької діяльності, які відповідно до цього Закону здійснюють діяльність без придбання торгового патенту або з придбанням пільгового торгового патенту, можуть придбавати в установленому цією статтею порядку спеціальний торговий патент».

6. Абзац перший частини четвертої статті 4 викласти в такій редакції:

«4. Вартість торгового патенту на здійснення операцій з торгівлі валютними цінностями встановлюється у фіксованому розмірі 320 гривень за календарний місяць».

7. У статті 5:

абзац перший частини другої викласти в такій редакції:

«2. Під гральним бізнесом у цьому Законі слід розуміти діяльність, пов`язану з влаштуванням казино, інших гральних місць (домів), гральних автоматів з грошовим або майновим виграшем, проведенням лотерей (крім державних) та розіграшів з видачею грошових виграшів у готівковій або майновій формі»;

частину третю викласти в такій редакції:

«3. Вартість торгового патенту на здійснення операцій з надання послуг у сфері грального бізнесу встановлюється у фіксованому розмірі (за рік):

для використання грального автомату з грошовим або майновим виграшем — 700 гривень;

для використання грального столу з кільцем рулетки — 32000 гривень;

для використання інших гральних столів (спеціальних столів для казино, крім столів для більярду) — 24000 гривень за кожний стіл;

для використання кегельбанів, що вводяться у дію за допомогою жетона, монети або без них, — 2000 гривень за кожний гральний жолоб (доріжку);

для використання столів для більярду, що вводяться в дію за допомогою жетона, монети або без них, крім столів для більярду, що використовуються для спортивних аматорських змагань, — 600 гривень за кожний стіл для більярду;

для провадження інших видів грального бізнесу, включаючи розіграші з видачею грошових виграшів у готівковій формі поза банківські установи або у майновій формі на місці, — 2400 гривень за кожний окремий вид (місце) грального бізнесу».

8. Статтю 6 доповнити частиною такого змісту:

«Кошти, одержані від продажу спеціальних торгових патентів, зараховуються:

до бюджетів місцевого самоврядування (місцевих бюджетів) за місцем оплати спеціального торгового патенту — у розмірі 67 відсотків;

до Пенсійного фонду України — у розмірі 17 відсотків;

до Фонду для здійснення заходів щодо ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи та соціального захисту населення — у розмірі 5 відсотків;

до Фонду соціального страхування України — у розмірі 2 відсотків;

до державного фонду сприяння зайнятості населення — у розмірі 1 відсотка;

до відповідних бюджетів у порядку, передбаченому законодавством для зарахування податку на доходи фізичних осіб, — у розмірі 6 відсотків;

до відповідних бюджетів у порядку, передбаченому законодавством для зарахування плати (податку) за землю, — у розмірі 2 відсотків від загальних надходжень.

Порядок зарахування коштів визначається Кабінетом Міністрів України».

9. У статті 7:

у частині першій:

в абзаці четвертому слова «роздрібної торгівлі» замінити словами «торговельної діяльності»;

абзац шостий доповнити словами «та надання побутових послуг»;

в абзаці другому частини другої слова «роздрібної торгівлі» замінити словами «торговельної діяльності».

10. Доповнити Закон статтею 7^1 такого змісту:

«Стаття 7^1. Особливості оподаткування при придбанні суб`єктом підприємницької діяльності спеціального торгового патенту

1. Суб`єкт підприємницької діяльності, який придбав спеціальний торговий патент, не сплачує:

податок на додану вартість;

податок на доходи фізичних осіб;

податок на прибуток підприємств;

плату (податок) за землю;

збір за спеціальне використання природних ресурсів;

збір до Фонду для здійснення заходів щодо ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи та соціального захисту населення;

збір на обов`язкове соціальне страхування;

збір на обов`язкове державне пенсійне страхування;

збір до Державного інноваційного фонду;

відрахування та збори на будівництво, реконструкцію, ремонт і утримання автомобільних доріг загального користування України;

комунальний податок;

ринковий збір;

збір на видачу дозволу на розміщення об`єктів торгівлі та сфери послуг.

2. На суб`єктів підприємницької діяльності, які придбали спеціальний торговий патент, не поширюються вимоги Закону України "Про застосування електронних контрольно-касових апаратів і товарно-касових книг при розрахунках із споживачами у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг" в частині обов`язкового застосування електронних контрольно-касових апаратів.

3. Суб`єкти підприємницької діяльності — юридичні особи, які придбали спеціальний торговий патент, ведуть бухгалтерський облік відповідно до законодавства з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

4. Положення частин першої — третьої цієї статті застосовуються щодо видів підприємницької діяльності, зазначених в статтях 3 та 3^1 цього Закону. Якщо суб`єкт підприємницької діяльності займається одночасно іншими видами діяльності, він зобов`язаний вести окремий бухгалтерський облік такої діяльності і сплачувати податки і збори (обов`язкові платежі) щодо цієї діяльності на загальних підставах. Порядок ведення бухгалтерського обліку такими суб`єктами підприємницької діяльності, які придбали спеціальний торговий патент, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

5. Суб`єкти підприємницької діяльності — фізичні особи, які придбали спеціальний торговий патент, звільняються від обов`язку ведення обліку доходів і витрат щодо підприємницької діяльності, для здійснення якої придбано спеціальний торговий патент.

Доходи від підприємницької діяльності, для здійснення якої суб`єкт підприємницької діяльності — фізична особа — придбав спеціальний торговий патент, не включаються до складу інших оподатковуваних доходів, у тому числі до сукупного оподатковуваного доходу за підсумками звітного року.

Суб`єкти підприємницької діяльності — фізичні особи, які займаються виключно такими видами підприємницької діяльності, для здійснення яких вони придбали спеціальні торгові патенти, звільняються від обов`язку подання декларацій як суб`єкти підприємницької діяльності і подають декларації про свої доходи у порядку, передбаченому законодавством України для громадян, які не займаються підприємницькою діяльністю».

11. Статтю 8 викласти в такій редакції:

«Стаття 8. Відповідальність суб`єктів підприємницької діяльності за порушення вимог цього Закону

1. Суб`єкти підприємницької діяльності, що здійснюють торговельну діяльність, операції з торгівлі готівковими валютними цінностями, операції з надання послуг у сфері грального бізнесу та побутових послуг, у разі порушення вимог цього Закону несуть таку відповідальність:

за порушення термінів сплати або неповного внесення чергових платежів нараховується пеня у розмірі 120 відсотків річних облікової ставки Національного банку України, що діяла на день сплати, від суми недоїмки, розрахованої за кожний день прострочення платежу, включаючи день сплати;

за порушення порядку використання торгового патенту, передбаченого частиною першою статті 7 цього Закону, сплачують штраф у розмірі вартості торгового патенту за один календарний місяць;

за здійснення операцій, передбачених цим Законом, без одержання відповідних торгових патентів або з порушенням порядку використання торгового патенту, передбаченого частиною другою статті 7 цього Закону, сплачують штраф у подвійному розмірі вартості торгового патенту за повний термін діяльності суб`єктів підприємницької діяльності із зазначеним порушенням;

за здійснення операцій з реалізації товарів, визначених частинами шостою, сьомою, восьмою та дев`ятою статті 3 цього Закону, без одержання пільгового торгового патенту або з порушенням порядку одержання та використання пільгового торгового патенту, передбаченого частиною другою статті 7 цього Закону, сплачують штраф у п`ятикратному розмірі вартості пільгового торгового патенту;

за здійснення торговельної діяльності без придбання короткотермінового патенту сплачують штраф у подвійному розмірі вартості короткотермінового патенту за повний термін діяльності суб`єктів підприємницької діяльності із зазначеним порушенням.

2. До дня сплати штрафів, визначених цією статтею, а також до придбання торгового патенту або оформлення пільгового торгового патенту діяльність відповідних суб`єктів підприємницької діяльності зупиняється.

3. Штрафи, передбачені цією статтею, підлягають сплаті порушником у п`ятиденний термін відповідно до законодавства.

4. Посадові особи та громадяни — суб`єкти підприємницької діяльності у разі порушення вимог цього Закону притягаються до адміністративної відповідальності згідно із законодавством».

12. У статті 9:

частину першу викласти в такій редакції:

«1. Податок на прибуток суб`єкта підприємницької діяльності чи структурного (відокремленого) підрозділу, який підлягає сплаті до бюджету, зменшується на вартість придбаних торгових патентів»;

частину другу виключити.

У зв`язку з цим частини третю-п`яту вважати відповідно частинами другою-четвертою;

у частині третій слово «інспекціями» замінити словом «органами»;

в частині четвертій:

слова «державною податковою інспекцією» замінити словами «державним податковим органом»;

слова «до місцевого бюджету» замінити словами «до бюджету місцевого самоврядування (місцевого бюджету)»;

доповнити статтю частинами шостою та сьомою такого змісту:

«6. Положення абзацу другого частини першої статті 2, статті 3^2, частини другої статті 6, статті 7^1 цього Закону застосовуються в порядку експерименту на обмежених територіях, які визначаються Кабінетом Міністрів України за погодженням з відповідними органами місцевого самоврядування. Термін проведення експерименту не може бути меншим за 1 календарний рік.

7. Кабінет Міністрів України за поданням органів місцевого самоврядування може достроково припинити проведення експерименту, якщо його наслідком буде істотне зменшення надходжень до відповідних бюджетів та до державних цільових фондів».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з 1 квітня 1998 року.

2. Закони та інші нормативно-правові акти, прийняті до набрання чинності цим Законом, діють у частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Кабінету Міністрів України в місячний термін після опублікування цього Закону:

підготувати та подати до Верховної Ради України пропозиції про внесення змін до законів у зв`язку з прийняттям цього Закону;

привести рішення Кабінету Міністрів України у відповідність із цим Законом;

розробити нормативно-правові акти, передбачені цим Законом;

забезпечити розроблення, перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів відповідно до цього Закону;

вжити заходів до проведення з 1 квітня 1998 року відповідно до цього Закону експерименту щодо застосування спеціального торгового патенту.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
10 лютого 1998 року.
№ 102/98-ВР.

Згідно з Регламентом Верховної Ради України, закони та інші акти, надруковані в «Голосі України», є офіційною публікацією.

Шановні акціонери!

Позачергові загальні збори акціонерів **АКБ «Київ-Приват»** відбудуться 13 березня 1998 р. об 11.00 за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Набережна Перемоги,50.

Порядок денний:

1. Про створення філій АКБ «Київ-Приват» у Дніпропетровську.
2. Різне.

Рада банку.

Повідомлення

про скликання загальних зборів акціонерів відкритого акціонерного товариства «Компанія «Житомиравтотранс»

Згідно з рішенням правління (протокол від 26 лютого 1998 р. № 1) загальні збори акціонерів ВАТ «Компанія «Житомиравтотранс» будуть проведені 23 квітня 1998 року о 12 год. за адресою: м. Житомир, вул. Лятошинського, 11.

Порядок денний:

1. Звіт голови правління про підсумки роботи товариства за 1997 рік.
2. Звіт та висновки ревізійної комісії за результатами діяльності ВАТ «Компанія «Житомиравтотранс» за 1997 рік.
3. Затвердження річного звіту і балансу.
4. Затвердження нормативів розподілу чистого прибутку за 1997 рік та планових нормативів за 1998 рік.
5. Внесення змін і доповнень до статуту.
6. Обрання спостережної ради товариства.
7. Затвердження положення про спостережну раду.
8. Про створення дочірніх підприємств.
9. Нарахування та виплата дивідендів.
10. Про ведення реєстру власників іменних цінних паперів незалежним реєстратором.

Реєстрація в день і за місцем проведення зборів з 9.00 до 11.45.

Для реєстрації учасникам зборів необхідно мати:

— документ, який посвідчує особу;

— доручення на право участі в зборах (для представника акціонерів).

Особи, що запізнились і не зареєструвались у встановленому порядку, не будуть мати права на участь у голосуванні.

Більш вичерпну інформацію з питань підготовки та проведення зборів можна отримати за телефоном (0412) 37-48-72.

Правління ВАТ.

Правление **ОАО «Хлебный автопарк»** сообщает своим акционерам, что 23 апреля 1998 г. в 15.00 состоится общее собрание акционеров по адресу:

г. Харьков-22, 310022, пер. Ботанический,4, в актовом зале административного здания.

Регистрация участников собрания будет проводиться 23 апреля 1998 г. с 10.00 до 14.00.

При регистрации участников собрания необходимо иметь документ, который подтверждает его личность и права.

Повестка дня:

1. Отчет правления о работе за 1997 год.
2. Отчет ревизионной комиссии за 1997 год.
3. Утверждение годового отчета и баланса общества, в т. ч. и дочернего предприятия.
4. Утверждение изменений в уставе общества.
5. Выборы наблюдательного совета.
6. О выплате дивидендов за 1997 год.
7. Утверждение новых внутренних нормативных актов и утверждение внесенных изменений и дополнений в действующие нормативные акты.
8. О создании дочерних предприятий и филиалов.

Справки по телефону 47-65-38.

Открытое акционерное общество **«Укрбакалея»,** г. Запорожье, уведомляет своих акционеров о том, что 20 апреля 1998 года в 14.00 в помещении столовой общества состоится общее собрание акционеров ОАО «Укрбакалея» с повесткой дня:

1. Отчет ген. директора ОАО «Укрбакалея» о финансово-хозяйственной деятельности общества за 1997 год, определение источников покрытия убытков и основные направления деятельности на 1998 г.
2. Отчет ревизионной комиссии.
3. О составе ревизионной комиссии.
4. Выборы наблюдательного совета.
5. Об изменениях и дополнениях в уставе общества.
6. Об изменении вида хозяйственного общества.

Регистрация участников собрания будет проводиться с 11.00 до 13.30 20 апреля 1998 г. в столовой предприятия.

Не прошедшие регистрацию в указанное время к участию в собрании не допускаются.

Телефоны для справок в Запорожье: 61-75-52, 65-09-02, 65-04-55.

До уваги акціонерів АКБ «Геосантріс»

Загальні збори акціонерів відбудуться 29 квітня 1998 р. за адресою: м. Київ, вул. Щербакова,35 о 16.00

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати фінансово-господарської діяльності за 1997 рік, їх затвердження та перспективи розвитку в 1998 р.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Внесення змін до Статуту.
4. Вибори Ради акціонерів та голови Ради.
5. Дообрання членів Правління.

Довідки за телефоном 443—92—28.

24 квітня 1998 року о 15.00 в актовому залі **АТЗТ «Харківський жировий комбінат»** за адресою: м. Харків, проспект Ілліча, 120 відбудуться загальні збори акціонерів.

Порядок денний:

1. **Звіт правління АТЗТ «ХЖК» про результати господарської діяльності за 1997 рік і основні завдання на поточний рік. (Доповідь голови правління—директора Василенко О. М.).**
2. **Звіт ревізійної комісії про стан фінансової діяльності.**
3. Про виплату дивідендів.
4. Про доповнення та зміни до установчих документів.
5. Різне.

До відома акціонерів ВАТ «Концерн-Електрон»

25 квітня у Львові в приміщенні конференц-залу заводу **«Полімер-Електрон»** (вул. Шевченка, 313) відбудуться загальні збори акціонерів.

Початок о 10-й годині.

Реєстрація акціонерів — з 9.00 до 9.50.

Порядок денний:

1. Про виконання виробничо-господарського та фінансового планів за 1997 рік та плани роботи на 1998 рік.
2. Звіт і висновки ревізійної комісії з діяльності ВАТ за 1997 рік.
3. Про внесення змін до статуту ВАТ.
4. Про вивід зі складу ради членів ради — членів ревізійної комісії та дообрання ради ВАТ.
5. Про створення, ліквідацію та реорганізацію дочірніх підприємств, філій, представництв ВАТ.
6. Про відповідальність акціонерів за невиконання обов'язків акціонера, передбачених статутом ВАТ.
7. Різне.

Для участі у зборах необхідно пред'явити документ, що посвідчує особу та виписку з реєстру акціонерів.

Довідки за телефонами:

Львів (0322) 34-03-88, 33-12-36.

Рада ВАТ «Концерн-Електрон».

Енергозбереження

ШУМКО ЗНАЄ, КУДИ ГАЗ ЗНИКАЄ

ДЛЯ НЕВТАЄМНИЧЕНИХ відразу пояснення — йдеться не про людину з нерідким в Україні прізвищем. ШУМКО —спільне підприємство, майже три роки виробляє в Києві побутові лічильники газу. Ліцензійна французька технологія дала змогу колективу в 40 чоловік, не залізаючи до державної кишені, видати на внутрішній ринок продукцію європейської якості — близько 400 тисяч лічильників. А до казни як податки перерахувати більш як 6 млн. гривень.

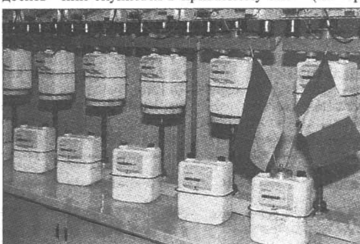
І все ж таки ШУМКО не дуже жалують у пресі, у високих кабінетах. Можливо, об'єктивному ставленню до роботи підприємства якоюсь мірою заважає розшифрування його імені — Шлюмберже — Укргаз метерс компані.

Піклувальники винятково про вітчизняного товаровиробника у запалі підозр про експансію неосяжного українського ринку (газ, вода, тепло десятиріччями не враховувалися, і раптом знадобилися мільйони приладів обліку!) принципово не звертають уваги на дітище Шлюмберже — лічильник типу Галлюс 2000.

А даремно. Ось уже про який прилад не скажеш, що він «хитрий» або легко піддатливий у руках несумлінного споживача газу, то про цей.

Модель тим і знаменита, що лічильник фіксує не тільки мінімальне витрачання, а й навіть витік газу. Такі випробування проводили спеціально, бо були випадки, коли лічильник вочевидь «крутив» на шкоду господарям. Начебто всі плити і котли в будинку вимкнено, а він чомусь показує витрачання. З'ясувалося, лічильник спрацьовує як індикатор витоку газу.

Він не тільки точний, а й досить надійний. Випробували його ще й у такий спосіб: замість 6 кубометрів газу за годину пропускали 25 протягом 2,5 тисячі годин. А це еквівалентно 100 рокам роботи. Похибка показань змінилася лише на 2%!

Вибухобезпечна конструкція зберігає герметичність ще півгодини, якщо лічильник (не приведи, Господи, звісно) опиниться в полум'ї пожежі і розігріється до 821 градуса за Цельсієм.

Перевозити його можна всіма видами транспорту за винятком негерметичного відсіку літака. «Самопочуттю» цього лічильника в дорозі не шкодять ані спека (плюс 70 градусів), ані мороз (мінус 50 градусів), ані волога (до 95 відсотків). Але в разі удару або ще якогось ненавмисного пошкодження слід згадати про гарантію на 4,5 року, дану виробниками, та метрологічну перевірку газових служб, обов'язкову раз на п'ять років.

Одне слово, прилад такий, який і потрібен за умов обов'язкової «лічильниколізації» усієї країни. В усьому світі лічильників типу Галлюс установлено більш як 8 млн. штук. Їх випускають на 12 заводах Шлюмберже (фірми зі сторічним досвідом виробництва приладів обліку) від Аргентини до Росії. Але в Україні у виробників дедалі більше проблем з реалізацією. І справа не так у грошах, яких у населення немає. Адже лічильник окупиться в приватному секторі за півтора року; в багатоповерхових будинках у господаря з однією газовою плитою — за чотири. На перший погляд, чи вигідно? Вигідно! Бо лише мембранний Галлюс здатний врахувати витрачання під час роботи одного-двох пальників. Тобто у держави споживач не вкраде. Інше питання — чи хочемо ми цього, кожний окремо і всі разом?

Беручи участь у державній «Багатогалузевій програмі виробництва і впровадження приладів обліку споживання газу і поетапного оснащення ними житлового фонду», виробники намагаються максимально «українізувати» прилад, тобто якнайбільше деталей виготовляти тут, а не везти з-за кордону. На сьогодні інтеграція становить уже 28%, а в разі виконання всіх запланованих робіт з київським ВО «Октава», де також виготовляють мембранні лічильники, вона становитиме понад 50%.

В Укргаз ШУМКО подав нову технічну пропозицію —систему обліку споживання газу з попередньою оплатою. В основі той самий лічильник, до якого приставлено електронний блок. Абонент заздалегідь купує з допомогою електронної чипової картки (на зразок телефонної) певну кількість газу. Скажімо, на 10, 20 гривень. Вичерпалася картка, лічильник автоматично перекриває надходження газу споживачеві. Ефективніший спосіб боротьби з неплатниками податків і придумати важко. Система ця поширена в Європі. Як пілотний проект її узялися реалізувати в Смоленську.

А що в нас? У нас поки що віддають перевагу тривалим і безладним балачкам про енергозбереження і, звісно, про те, що ми самі не в тім'я биті. Можемо, мовляв, винайти щось і краще за вигадку Шлюмберже. Тільки ось де той горезвісний «велосипед», яким і світ не здивуємо, і себе не потішимо? А ШУМКО, тим часом, трудиться. Можуть, кажуть, за першим сигналом збільшити обсяг випуску свого товару з 250 тис. за рік до 350 тисяч. Аби було замовлення.

Людмила МЕНЖУЛІНА.

Запрягли «лінивий» вітер

Найдешевшу вітрову установку створено на кафедрі електричних станцій Вінницького технічного університету

На думку професора кафедри, декана факультету підвищення кваліфікації працівників Міністерства енергетики Василя Кутіна, їхнє творіння має кілька принципових відмінностей від діючих вітрових станцій. Навіть зовні не скажеш, що перед тобою вітряк. Замість звичного колеса-пропелера вінничани застосували іншу схему, науковці називають її «вертикально-вісьова (з поперечиною) роторного типу».

— Завдяки цьому, — каже Василь Михайлович, — наш вітряк працюватиме навіть від найменшого, лінивого, подуву вітру. Точніше, він запускатиметься за швидкості вітру 1—1,5 м/сек.

Експериментальний зразок нової установки виготовлено у цехах університетського заводу «Модуль». Випробуванням новинки займається колишній льотчик цивільної авіації, старший науковий співробітник університету Віктор Гиренюк.

Хоча потужність вітряка незначна (новинка розрахована для використання у невеликих господарствах), за попередніми розрахунками, з її допомогою можна виробити стільки електроенергії, що її вистачить для забезпечення протягом року потреб трикімнатної міської квартири з повним набором побутової техніки. Автори проекту стверджують, що це буде найдешевший аналог вітряка — його вартість становитиме не більш як одну тисячу гривень.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Оголошення

Хроніка. Факти. Події

Прага

І знову про європейську безпеку

Міністр закордонних справ України Геннадій Удовенко відвідав Чехію з офіційним дводенним візитом (8—9 березня). Він зустрівся з Президентом країни Вацлавом Гавелом, а також провів переговори з міністром закордонних справ Я. Шедівим, Прем'єр-міністром Й. Тошовським, головою Палати депутатів парламенту Чехії М. Земаном. Головна тема переговорів — стан і перспективи розвитку двосторонніх політичних та економічних відносин, актуальні питання міжнародної політики, європейської безпеки.

Брюссель

Відразу на двох фронтах

З учорашнього дня до 21 березня НАТО проводить перші великомасштабні військові навчання з відпрацювання одночасних дій відразу на двох фронтах — на півночі і на півдні Європи. У маневрах під кодовою назвою «Стронг резолв» («Тверда рішучість») беруть участь 50 тисяч солдатів та офіцерів усіх країн НАТО та десяти держав—партнерів із Центральної та Східної Європи. З колишніх радянських республік — членів програми «Партнерство заради миру» — у маневрах бере участь лише Литва.

Богота

Обрано новий парламент

Минулої неділі колумбійці обрали новий склад сенату та палати представників Національного конгресу країни. 20 липня цього року виконувати свої обов'язки почнуть обрані 102 сенатори та 165 депутатів нижньої палати. Термін їх повноважень закінчиться через чотири роки. Результати голосування стануть відомі цього тижня.

Пекін

Насуваються звільнення

До звільнення ще 3,5 млн. робітників призведе подальша інтенсифікація реформи державних підприємств у Китаї. Про це заявив міністр праці КНР Лі Боюн на прес-конференції, що проводилася в рамках першої сесії Всекитайських зборів народних представників 9-го скликання. Зростання кількості звільнюваних, за словами міністра, призведе до подальшого загострення ситуації на ринку праці. Всього минулого року в містах роботу втратили 11,51 млн. осіб.

Тель-Авів

Турне Західною Європою

Поїздка країнами Західної Європи мала важливе значення. Вона дозволила пояснити їхнім лідерам вимоги Ізраїлю щодо умов виведення його військ з Лівану і продовження діалогу з палестинцями. Так розцінив глава ізраїльського уряду Біньямін Нетаньягу підсумки свого західноєвропейського турне після повернення на батьківщину.

Джакарта

Рецепти МВФ не підходять

Узгоджена з МВФ програма економічних реформ не відповідає положенням індонезійської конституції. Про це заявив президент Індонезії Сухарто. Він направив Міжнародному валютному фонду найчіткіший і недвозначний сигнал з боку індонезійського уряду про небажання Джакарти слідувати приписаним МВФ рецептам щодо виведення країни з дуже важкої економічної кризи.

Канберра

Конфлікт вичерпано?

Завершальний раунд переговорів про врегулювання дев'ятирічного кривавого конфлікту на тихоокеанському острові Бугенвіль відкрився поблизу австралійської столиці Канберри. На переговорах мають обговорити шляхи реалізації угоди про припинення вогню та виведення урядових військ Папуа-Нової Гвінеї з острова, що домагається незалежності, і визначити його майбутній статус.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних агентств.

Косово готується до нових конфліктів?

Напруженою залишається ситуація в югославському автономному краї Косово. Події кінця минулого тижня, які офіційний Белград називає «знищенням ядра терористичної банди», а лідери місцевих албанців — «етнічною чисткою», завели ситуацію ще далі від цивілізованого розв'язання.

За версією МВС Сербії, у четвер сербські поліцейські проводили операцію із забезпечення пересування транспорту і мешканців в общині Србице. Під час виконання завдання поліцейських неодноразово обстрілювали бойовики «Армії визволення Косово». Це й спричинило сутичку, внаслідок якої загинули «понад 20 албанців та 2 поліцейських».

Албанські лідери, втім, стверджують, що сербські сили безпеки оточили кілька сіл та обстрілювали їх із гармат: убито «понад 50 осіб, що вийшли зі зброєю в руках захищати свої оселі».

Останньою косівською подією стала приурочена до 8 березня демонстрація албанських жінок, що зібралися біля інформаційного центру США у Приштині —адміністративному центрі краю. Учасники мітингу вимагали посилити міжнародний тиск на офіційний Белград і змусити його надати більших прав жителям краю. Поліція, яка в таких випадках не церемониться і рішуче розганяє албанські демонстрації, цього разу від застосування сили утрималася: можливо, теж зваживши на жіноче свято. Мітинги протесту відбулися також у ряді міст Швейцарії, де мешкає численна албанська община.

Міжнародне співтовариство, яке вочевидь відчуває брак впливу на югославське керівництво (оскільки СРЮ досі ізольована від європейських інституцій), змушене поки що вдовольнятися заявами. Загальний зміст їх —засудження дій сербських сил безпеки, заклики до Белграда надати албанцям Косова більші права в галузі освіти і водночас підтвердження територіальної цілісності СРЮ. У неділю Косово відвідала велика група акредитованих у Белграді зарубіжних дипломатів та журналістів.

Схоже, трагічні події минулого тижня — не останні. У Приштині лунають відкриті заклики до «національного повстання, котре покладе край сербському правлінню», а на 22 березня намічено вибори президента «Республіки Косово». Сюди стягуються підрозділи сербської армії. Ну й, як водиться у таких випадках, уже є біженці: серби (їх у краї лише 5—10 відсотків від кількості всього населення), які побоюються помсти албанців за загиблих у сутичках родичів.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Андрій ГРЕБНЄВ, «Голос України» (з Алмати)

Цифри — гнітючі, прогнози — оптимістичні

В Інституті економічних досліджень Агентства зі стратегічного планування та реформ відбувся круглий стіл «Аналіз тенденцій і характеристик людського розвитку в Казахстані». Факти, що пролунали, змусили дещо по-іншому поглянути на нинішній стан країни.

ІЛР — індекс людського розвитку, як відомо, складається з трьох показників: індексу прибутку на душу населення, індексу освіти та індексу тривалості життя. На жаль, підсумковий показник поганий: якщо 1993 року Казахстан посідав за ІЛР 54-е місце серед 175 країн, то минулого року — 93-є.

Таке різке падіння, на думку деяких учасників круглого столу, в основному пов'язано зі зменшенням ВВП. У перерахунку на душу населення «тягнуть донизу» й інші складники ІЛР.

Але докладніше стан справ викладено в письмовому звіті іншого дослідницького центру — Інституту розвитку Казахстану. Згідно з його даними, республіка відстає в розвитку на 14 років і нині перебуває на рівні 1974 року. Пік підйому економіки і рівня життя припав на 1989 рік, і тепер перед країною стоїть завдання досягти хоча б цієї планки.

А найнебезпечніша тенденція спостерігалася 1997 року — зниження грамотності з 97 відсотків до 94. Для того, щоб підняти її до попереднього рівня, знадобиться 30 років. До того ж середня тривалість життя з 72 знизилася до 64 років.

Згідно зі звітом, катастрофічний обвал економіки був у 1995 році, до кінця 1996 року пощастило загальмувати цей процес. За прогнозами, спад виробництва стабілізується цілком до кінця цього року, але лише з 2000-го почнеться деяке пожвавлення в економіці.

Соціальна програма уряду почне працювати лише через 2—3 роки. Як сказав президент Інституту розвитку Казахстану Рустем Жоламан на прес-конференції, прогноз розвитку країни в цілому до 2010 року позитивний.

Такі наукові офіційні оцінки. Цікаво, що на тлі сумних цифр лунають оптимістичні прогнози. Здається, час зняти рожеві окуляри і реально поглянути в майбутнє.

Жив-був король і мав він двох синів-принців...

Історія про те, як ділили владу в Камбоджі два брати й батько, — це казка з сумним кінцем. Зазіхання принців на батьківський королівський трон призвели до громадянської війни у змученій азіатській державі. Щоправда, нині на горизонті замаячіла перспектива національного примирення.

Торік, як уже писала газета, у Камбоджі виник конфлікт. Другий прем'єр країни Хун Сен звинувачував першого прем'єра Нородома Ранарита, свого названого брата та спадкоємця короля Камбоджі, у змові. Мовляв, Ранарит злигався з «червоними кхмерами», яких оголошено в Камбоджі поза законом, і готував державний заколот. Перший прем'єр не став очікувати на арешт і втік до Франції, а тим часом у самій Камбоджі його прибічники розпочали війну з військами, відданими Хун Сенові.

Майже рік тривало протистояння. І міжнародні організації, і сусіди Камбоджі, і сам король закликали припинити війну «брат на брата». Але все закінчилося лише тоді, коли Ранарит, котрий повернувся на батьківщину, опинився під арештом. Днями відбувся суд, який дав колишньому першому прем'єрові п'ять років в'язниці, повідомляє ІТАР-ТАКС.

Вирок суду, до речі, — це перший крок у виконанні так званого «японського плану» примирення в Камбоджі. Токіо запропонував, аби Нородом Ранарит постав перед судом, отримав свій «термін», а потім... був помилуваний королем.

Таким чином, принц ще цілком встигає взяти участь у запланованих на липень парламентських виборах у країні. Так міжнародна спільнота прагне врегулювати небезпечну ситуацію в азіатській державі: і Хун Сен задоволений, що віддав під суд брата, і воєнні дії припинено, і Ранарит не усувається з політичної арени. Та й камбоджійський народ зрештою може вільно визначити, кого хоче бачити при владі, — прибічників колишнього першого прем'єра чи його брата.

Надія БЕДРИЧУК.

Дружина за чоловіка може відповісти

Загроза десятирічного ув'язнення нависла над дружиною засновника секти «АУМ синрікьо» Сіоко Асахари. Саме такого вироку зажадала прокуратура для 39-річної Томоко Мацумото, котру звинувачують у співучасті в убивстві одного сектанта, що намагався вийти з «АУМ синрікьо».

Томоко визнала, що була присутня під час розправи над 29-річним Котаро Отідою в січні 1994 року, але категорично відкинула звинувачення у тому, що вона разом зі своїм чоловіком, справжнє ім'я якого — Тідзуо Мацумото, брала участь у розробленні та здійсненні злочинного наміру. Вердикт суду багато в чому визначатиметься тим, чи вдасться довести, що безпосередньо перед убивством дружина Асахари зробила зауваження, що стало фактично «звинувачувальним вироком» керівництва секти. Як запевнюють свідки, вона образно сказала, що Отіда «пожинає ті зерна, котрі сам посіяв».

Сіоко Асахарі, котрий уже багато місяців виступає в ролі головного героя японської судової хроніки, висунуто звинувачення у здійсненні 17 злочинів, а також і в організації у березні 1995 року хімічного удару в токійському метро, внаслідок чого 12 осіб загинули і більш як 6 тисяч одержали отруєння різного ступеню. За сукупністю звинувачень 42-річному «гуру» загрожує страта через повішення, передає ІТАР-ТАКС.

Курйоз

Єдина пільга від СРСР

Міністр торгівлі Ізраїлю Натан Щаранський — особа популярна далеко за межами Святої землі. Колишній донетчанин, дисидент, він тривалий час провів у радянських тюрмах, а потім емігрував. Нині засідає в ізраїльському кнесеті, розв'язує урядові проблеми та іноді відвідує колишній Радянський Союз.

Нещодавно, скажімо, побував у Росії. Під час зустрічі з прес-секретарем Єльцина у пана Щаранського з'явилася можливість продемонструвати свій знаменитий гумор. Так, вітаючи міністра, Сергій Ястржембський дозволив собі «шпильку» в бік гостя. «Я не знав, що в нас буде зустріч без краваток», — сказав прес-секретар, звернувши увагу на відсутність означеного предмета туалету в Щаранського. У відповідь колишній дисидент, який і з президентами зустрічається не в повному «обмундируванні», «відбрив» чиновника: «У нас в Ізраїлі є пільги для тих, хто відсидів у тюрмі більш як дев'ять років...»

На знімку: Натан Щаранський. На батьківщині — в Україні — йому раді навіть тоді, коли він без краватки. Тобто завжди.

До уваги акціонерів

ВАТ «Акціонерний Київський народний банк» повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 25 квітня 1998 року о 10.00 за адресою: Дніпропетровськ, пл. Леніна, 1.

Порядок денний:

1. Звіт правління банку про підсумки діяльності банку в 1997 р.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Затвердження річних результатів діяльності банку, звіту ревізійної комісії, порядку розподілу прибутку.
4. Обрання та відкликання членів ради банку, ревізійної комісії і правління банку.
5. Про збільшення статутного фонду, внесення змін до статуту товариства.

Збільшення статутного фонду банку здійснюється з метою підвищення ефективності діяльності за рахунок додаткової емісії 55 000 000 акцій номінальною вартістю 10 копійок на загальну суму 5 500 000 гривень. Переважне право на придбання акцій мають акціонери — власники акцій попередніх випусків. Дата початку передплати на акції — 1 липня 1998 року, дата закінчення —30 вересня 1998 року.

Проект змін до статуту акціонерного Київського народного банку, пов'язаних із збільшенням статутного фонду:

Редакція пункту 3.2.:

«3.2. Статутний фонд банку сформовано за рахунок випуску акцій на загальну номінальну вартість 7 800 000 (сім мільйонів вісімсот тисяч) гривень»

Редакція пункту 4.2.: «4.2. Акції банком випускаються іменні прості та іменні привілейовані. Акції банку розповсюджуються шляхом відкритої підписки, купівлі-продажу на фондових біржах та на позабіржовому ринку цінних паперів. Номінальна вартість однієї акції банку становить 10 копійок. Загальна кількість випущених акцій складає 78 000 000 акцій, у тому числі простих іменних акцій — 77 999 601, привілейованих іменних акцій — 399».

Реєстрація акціонерів здійснюється 25.04.98 з 9.30 до 10.00 за місцем проведення зборів згідно з документами, що посвідчують особу акціонера чи його представника.

Контактні телефони: 228-74-51, 229-35-55.

Правління АКНБ.

Запорожское ОАО «Укртекстиль»

приглашает своих акционеров на собрание, которое состоится 20 апреля 1998 года в 14 часов по адресу: Запорожье, ул. Производственная, 11.

Повестка дня:

1. Отчет о работе ОАО «Укртекстиль» за 1997 год (правление, ревизионная комиссия).
2. Утверждение изменений к уставу.
3. Выборы наблюдательного совета.

Зміни та доповнення до інформації про третій випуск акцій відкритого акціонерного товариства Фондова компанія «Рубін» (№ 23 від 6 лютого 1998 р.)

1.5. Основні показники балансу товариства (тис. грн.)

Актив	На 1.01.97 р.	На 1.01.98 р.
I. Основні засоби та інші позаоборотні активи	30,6	46,2
II. Запаси і затрати	7,4	9,1
III. Грошові кошти, розрахунки та інші активи	145,5	216,1
Баланс	183,5	271,4
Пасив	На 1.01.97 р.	На 1.01.98 р.
I. Джерела власних та прирівнених до них коштів	70.0	254,8
II. Довгострокові пасиви	—	—
III. Розрахунки та інші пасиви	113,5	16,6
Баланс	183,5	271,4

Основні показники звіту про фінансові результати та їх використання (тис. грн.) на 1.01.98 р.

Найменування показника	Код рядка	Прибутки	Збитки
Виручка від реалізації продукції	010	1154,6	x
Затрати на виробництво реалізованої продукції	040	x	728,7
Комерційні витрати	045	x	200,2
Результат від реалізації	050	225,7	—
Доходи від володіння корпоративними правами	070	11,9	x
Інші позареалізаційні доходи і витрати	085	26,7	—
Всього прибутків і збитків	090	264,3	—
Балансовий прибуток або збиток	100	264,3	—
Податок на прибуток	105	x	57,6
Інше використання прибутку	110	x	40,5
Нерозподілений прибуток звітного року	120	166,2	—

2.2. За 1997 рік загальний обсяг здійснених компанією операцій з цінними паперами перевищив 2 млн. грн. Компанія є офіційним розповсюджувачем цільових облігацій ОДПЕЗ «Вінницятелеком». З травня 1997 року компанія є членом позабіржової фондової торговельної системи. З червня 1997 року за обсягом операцій в системі ПФТС входить в 20 кращих в Україні. Компанія є учасником Української асоціації інвестиційного бізнесу; провадить свою діяльність згідно з етичним кодексом членів УАІБ. Компанія є співзасновником та інвестиційним керуючим ЗАТ «Інвестиційний фонд «Рубін», який за підсумками роботи в 1995 та 1996 р. виплачував дивіденди в розмірі 52,5 % річних.

3.2. Мета використання фінансових ресурсів, залучених від емісії:

а) придбання основних фондів — 5000 гривень.

б) інвестування в ЦП найбільш перспективних і прибуткових підприємств — 38000 грн.

3.3. ... Всі акції випускаються в бездокументарній формі...

3.5. Початок підписки — 20.03.1998 року. Припинення підписки — 27.03.1998 року.

3.13. ... Перша емісія становить 30000 грн., розподілених на 30000 простих іменних акцій номінальною вартістю 1 грн.; свідоцтво МФУ № 192/1/95 від 17.05.95 р.

Друга емісія становить 27000 грн., розподілених на 27000 простих іменних акцій номінальною вартістю 1 грн.; свідоцтво ДКЦПФР № 676/1/97 від 14.08.97 р.

У власності керівних працівників знаходиться 7550 акцій.

До уваги акціонерів ДАЕК «Тернопільобленерго»

Повідомляємо, що загальні збори акціонерів відбудуться 24 квітня 1998 року о 10.00 за адресою: Тернопіль, вул. Енергетична, 2.

Реєстрація акціонерів (або їх представників) проводитиметься з 8.00 до 10.00 24 квітня 1998 року.

Порядок денний:

1. Регламент проведення загальних зборів акціонерів.
2. Звіт правління про фінансово-господарську діяльність за 1997 рік і основні напрями розвитку на 1998 рік.
3. Вибори ревізійної комісії.
4. Зміни і доповнення до статуту (на виконання наказу ФДМУ № 1164 від 31.10.1997 р.)
5. Різне.

Для участі в загальних зборах акціонерам необхідно мати при собі виписку з реєстру акціонерів, а їх представникам — ще й доручення.

Довідки за тел.: (0352) 25-48-51.

Правління ДАЕК.

ОАО СКТБ «Элемент» уведомляет о проведении общего собрания акционеров, которое состоится 24 апреля 1998 года в 14 часов по адресу: 270104, г. Одесса, пр. Академика Глушко, 29.

Повестка дня:

1. Отчет правления о финансово-хозяйственной деятельности за 1997 год. Утверждение годового отчета.
2. Основные направления деятельности общества на 1998 год.
3. Отчет ревизионной комиссии.
4. Отчет наблюдательного совета.
5. Избрание органов управления и контроля.
6. Утверждение новой редакции устава общества.
7. О создании дочернего предприятия.
8. Разное.

Регистрация акционеров с 10.00 до 14.00 24 апреля 1998 г.

При себе иметь паспорт, для представителей акционеров — доверенность и паспорт.

Справки по телефону (0482) 47-02-23.

До уваги акціонерів ВАТ «Трест «Київміськбуд-1»

Повідомляємо, що чергові загальні збори акціонерів відбудуться 24 квітня 1998 року о 14-00 за адресою: Київ, вул. Щусєва, 26 (палац культури «Будівельник»).

Реєстрація акціонерів проводитиметься в день проведення зборів в тому ж приміщенні з 11-30 до 13-30.

Порядок денний:

1. Звіт правління про господарську діяльність товариства за 1997 рік, визначення основних напрямів діяльності на 1998—1999 роки.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Вибори ревізійної комісії.
4. Зміни в статуті ВАТ «Трест «Київміськбуд-1».

Для реєстрації з собою мати:

— документ, що посвідчує особу;

— доручення на право участі у зборах (для представників акціонерів), завірене нотаріально, реєстратором або правлінням.

Довідки за тел.: 446-01-24, 414-99-97.

До уваги акціонерів ВАТ «Лубнигаз»!

Скликаються чергові загальні збори акціонерів ВАТ «Лубнигаз».

Порядок денний:

1. Звіт голови правління про результати фінансової та господарської діяльності ВАТ за 1997 рік. Основні напрями діяльності на 1998 рік.
2. Про збільшення розміру статутного фонду ВАТ у зв'язку з індексацією основних засобів.
3. Звіт ревізійної комісії.
4. Про зміни і доповнення до статуту ВАТ у зв'язку з внесенням змін до Закону «Про господарські товариства».
5. Різне.

Збори відбудуться 24 квітня 1998 року о 12.00 в приміщенні середньої загальноосвітньої школи № 4 за адресою: м. Лубни, вул. Л. Толстого,72.

Реєстрація учасників зборів з 10.30 до 11.30.

Довідки за тел. 55-69, 54-76.

Правління ВАТ «Лубнигаз».

Руководство совместного украинско-американского предприятия **«АКТАПОМ»**, юридический адрес: 326513, с. Казачьи Лагери Цюрупинского района Херсонской области, р/с 26004207216001 в АК АПБ «Украина», г. Херсон, МФО 352275, код ОКПО 22856782 **сообщает о ликвидации предприятия.** Претензии кредиторов принимаются в течение месяца со дня опубликования данного объявления.

До уваги акціонерів ВАТ Проектно-технологічний інститут «Київоргбуд»

Правління ВАТ повідомляє про скликання чергових загальних зборів акціонерів, які відбудуться 25 квітня 1998 року за адресою: м. Київ, вул. Суворова, 4/6.

На порядку денному: звіти правління ВАТ, спостережної ради та ревізійної комісії про результати роботи за 1997 рік, затвердження звіту, погодження розподілу прибутку та розміру виплати дивідендів за 1997 рік, доповнення до статутних документів, інше.

Початок зборів о 14-й годині, реєстрація учасників з 11-ї години в день скликання за місцем проведення зборів.

Акціонерам мати при собі документ, що посвідчує його особу (паспорт), доручення на право представляти інтереси акціонера.

Довідки за тел.: 290-92-56, 290-98-73.

До відома акціонерів ВАТ «ЛПЗ»

Рада директорів ВАТ «Луцький підшипниковий завод» повідомляє, що 22 квітня 1998 року в актовому залі ВАТ «ЛПЗ» відбудуться позачергові загальні збори акціонерів.

Адреса: 263017, м. Луцьк, вул. Боженка,34

Початок зборів — о 10-й годині, реєстрація — з 8-ї год. 30 хв.

Порядок денний

1. Про затвердження результатів продажу акцій додаткового випуску.
2. Про зміни в статуті ВАТ «ЛПЗ», пов'язані з додатковим випуском акцій.
3. Різне.

Телефони для довідок: (03322) 6-96-41; 6-06-20.

---

28 квітня 1998 року о 16 годині в торговельному залі універсаму за адресою: м. Київ—215, пр. Радянської України, 20 відбудуться загальні збори акціонерів ВАТ «Універсам № 20».

Порядок денний:

1. Звіт правління про підсумки фінансово-господарської діяльності ВАТ за 1997р.

2. Звіт ревізійної комісії ВАТ.

3. Затвердження балансу підприємства за 1997 р.

4. Різне.

Реєстрація акціонерів відбудеться з 13.00 до 15.30 за адресою: Київ, пр. Радянської України, 20.

Правління ВАТ «АТП-3» повідомляє, що чергові загальні збори акціонерів відбудуться 22 квітня 1998 року о 16-й годині за адресою: м. Київ, вул. Святошинська, 34 в актовому залі АТП-3.

Порядок денний:

1. Звіт правління та ревізійної комісії ВАТ про фінансово-господарську діяльність за 1997 рік, формування фондів та основні напрями роботи на 1998 рік.
2. Затвердження річного звіту та балансу ВАТ за 1997 рік.
3. Вибори спостережної ради та її голови.
4. Визначення умов оплати праці членів правління та посадових осіб ВАТ.

Реєстрація акціонерів здійснюється з 14.00 до 15.30 за місцем проведення зборів.

Фирма «Линзако Лимитед» г. Никосия, Кипр сообщает о закрытии своего представительства в г. Киеве, Украина с 29.12.97 г. Справки по тел.416-23-98.

У номер

• *Дніпропетровськ*

Там стільки корова дає молока...

Майже п'ятнадцять років тому, в березні, на Дніпропетровщині почали традиційно вшановувати кращих доярок. І ось за ініціативою голови біржового комітету Української аграрної біржі Богдана Губського знову відбулося зібрання-свято майстрів високих надоїв. П'ятірка найкращих трудівниць — Євгенія Круть, Олена Сахацька, Валентина Третяк, Тетяна Царук та Світлана Колодяжна — отримали торік більш як по десять тисяч кілограмів молока від корови. Разом з ними вшановували ще понад 230 майстринь машинного доїння. Жінкам вручали дипломи і медалі, квіти та цінні подарунки, що напередодні Восьмого березня, за словами лауреаток, було особливо приємно.

• *Кривий Ріг*

«Ледарі» не з власної волі

Така недобра слава прилипла до гірників Криворізького рудоуправління ім. Кірова — ледарі, і квит. А все через страйки. Однак директор підприємства Володимир Воловик категорично не згоден з незаслуженим тавром. Обставини, що склалися, «силовими методами» зробили гірників «ледарями», заявляє Володимир Петрович. Уже котрий рік поспіль катма коштів на технічне оновлення та підготовку нових горизонтів. Відтак це вже не робота, а суцільна мука. З другого боку, заборгованість з виплати заробітної плати сягнула критичних меж. Чи розправлять плечі криворізькі атланти, як раніше називали тутешніх гірників, — це нині питання з питань, на котре досі ніхто не може знайти відповідь.

• *Донецьк*

Однією чергою менше

Шістнадцять новеньких інвалідних колясок отримали інваліди війни Старобешівського району Донеччини. Це лише перша ластівка: очікується, що до кінця року такі засоби пересування матимуть 6000 колишніх воїнів. Кошти для придбання колясок зібрано завдяки 5-відсотковій надбавці на ціну горілчаних виробів, пива й цигарок, яку торік ввели розпорядженням голови обласної держадміністрації. І хоча ставлення до такого вольового рішення в регіоні неоднозначне, саме ці гроші дали змогу ліквідувати в області ще одну чергу — на слухові апарати.

• *Рівне*

Село сказало «ні»

У селі Копитків на Рівненщині відбувся місцевий референдум. На розсуд громади поставили питання: чи дозволити розробляти розвідані неподалік села поклади фосфоритів?

Річ у тім, що ЗАТ «Західноукраїнська гірнича компанія» вже приступило за рішенням відповідних інстанцій до роботи, та мешканці села стали на перешкоді. Авторитетні спеціалісти доводять, що розробка покладів фосфоритів загрожує селу екологічним лихом, передовсім — порушенням водного балансу.

Як повідомила корпунктові «ГУ» секретар Копитківської сільської ради Валентина Стеранчак, більшість голосів село висловилося проти освоєння корисних копалин.

Де не ступала нога гастролера

Недільні подарунки

Не секрет, що театри нині, аби вижити, частенько здають свої зали в оренду. То ще добре, якщо здають своїм колегам, гастролерам-заробітчанам. Гірше, коли — кому завгодно. І трапляється таке не лише у провінції, а й у столиці.

Але є у Києві театр, де, наскільки нам відомо, ще не ступала нога гастролера чи орендаря. Це Театр драми та комедії на Лівому березі Дніпра. Ще кілька років тому цей феномен пояснювався тим, що Лівий берег — місце нетеатральне. Мовляв, який гастролер сюди піде без ризику втратити публіку? Але сьогодні вже очевидно, що Театр на Лівому березі давно став одним з культурних центрів Києва, і публіка тут буває дуже охоче. Отже, цей театр обходиться без гастролерів, бо йому самому є що показати.

Минулої неділі це було продемонстровано з вичерпною повнотою. Того дня на лівобережній сцені йшло одразу три прем'єрні вистави! Зранку, для дітей — «Любов до трьох помаранчів» (постановка Наталі Баранець, учениці Едуарда Митницького). Опівдні — «Філоктет-концерт» Дмитра Богомазова за Софоклом. Це один з найрозкішніших столичних театральних проектів останнього часу (продюсер Олександр Кучеренко). А увечері на малій сцені йшла нова вистава Дмитра Лазорка — «Ти, кого кохає душа моя» за п'єсою Н. Птушкіної «Вівця». Коментарі, мабуть, зайві. Залишається додати, що у названих виставах дебютувало на сцені цього театру одразу двоє чудових акторів: Валерій Чигляєв у «Філоктет-концерті» та Микола Боклан у «Вівці».

Христофор ГРУША.

... А родись хмельниччанином

Столичне земляцтво «Хмельниччина» лише протягом року об'єднало понад 300 чоловік, які проявили себе в політиці, економіці, культурі та інших галузях. Вихідці з Хмельницької області відзначили перший ювілей свого товариства в Колонному залі імені М. Лисенка Національної філармонії.

Голова земляцтва О. Бондарчук та ініціативна група у складі М. Каплуна, М. Вельми, М. Колесника, О. Стрельбіцького створили для членів великого братерства теплу родинну атмосферу. На свято до киян подільського походження завітала велика делегація від рідного краю. Після урочистої частини перед шановним зібранням виступили відомі артисти, талант яких бере початок у хмельницькій землі. Серед цих знаних — видатні оперні співачки Ольга Басистюк, Валентина Степова, виконавиця народних пісень Валентина Ковальська, керівник Державного оркестру народних інструментів Віктор Гуцал, володарі кубку Аркадія Райкіна Наталя Паляниця та Володимир Павловський.

Занурюючись у ювілейні веселощі, учасники зустрічі не забували й про обговорення планів земляцтва у трьох основних напрямах: благодійництво, економіка, культура. І вже домовлено про благочинний концерт із Миколою Гнатюком та Василем Зінкевичем.

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.

На знімку: передача емблеми земляцтва від киян хмельничанам.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Відгукніться

Заповнимо білу сторінку історії

Днями зателефонував норвезький журналіст з Тронхейму Пер Євне, який цікавиться Україною, не раз бував тут у творчих відрядженнях. Свого часу з допомогою нашої газети він розшукав родича українця зі Львівщини Юрія Жінчина. Нині журналіст виношує ще один творчий задум і попрохав надрукувати в газеті листа:

«Концтабір Фальстад, що за 70 кілометрів від Тронхейму, був одним із найстрахітливіших під час другої світової війни. Багато українських військовополонених були ув'язнені там. Ми хотіли б розшукати їх. Норвезький історик Тронд Рісто Хільсен разом із журналістом місцевої газети прибуде пізніше в Україну, щоб поспілкуватися з колишніми в'язнями.

Будь ласка, звертайтеся до журналістки Оксани Теленчі: м. Львів, вул. Стрийська, 76 В, кв. 13, тел. 35-51-20.»

Ярмарки

Крим готується до курортного сезону

Підсумки традиційного міжнародного ярмарку «Крим. Курорти. Туризм. Весна-98», який завершився в Ялті, підбиватимуть ще довго. Однак організатори сподіваються, що вони будуть вагоміші, аніж торік. Адже і програма ярмарку на цей раз була ширша і цікавіша, та й гостей прибуло до Ялти більше. Окрім ділових переговорів і налагодження контактів, відбулися презентація туристичних фірм і регіонів, «круглі столи», науково-практичні конференції, засновано Міжнародний клуб журналістів «Кримський берег». В ярмарку взяли участь представники багатьох українських і російських туристичних фірм, бізнесмени з Туреччини, Австрії, Німеччини, Болгарії. Головної мети цього заходу — привернення уваги до туристичних можливостей Криму — очевидно, досягнуто. Кримчани сподіваються, що майбутній курортний сезон буде вдалий.

Володимир ПРИТУЛА.

Сімферополь.

НА АРЕНАХ КРАЇНИ І СВІТУ

Баскетбол. Чоловіки. Чемпіонат країни. «Будівельник» (Київ) — «Феро» (Запоріжжя). 81:47. «Шахтар» (Донецьк) — «БІПА-Мода-СКА» (Одеса). 61:64. СК «Миколаїв» — «Феро». 73:84. «Шахтар» — СК «Миколаїв» — 93:80. «Спартак» (Луганськ) — «БІПА-Мода-СКА». 70:97.

Футбол. Кубок кубків. 1/4 фіналу. Перші матчі. «Рода» (Нідерланди) — «Віченца» (Італія). 1:4. АЕК (Греція) — «Локомотив» (Росія, Москва). 0:0. «Славія» (Чехія) — «Штутгарт» (Німеччина). 1:1. «Реал Бетіс» (Іспанія) — «Челсі» (Англія). 1:2.

Чемпіонат Іспанії. Після приниження, якого зазнала «Барселона» у груповому турнірі Ліги чемпіонів, зустрічаючись із київським «Динамо», каталонський клуб чи не вперше порадував своїх палких прихильників. На стадіоні «Ноу Камп», приймаючи свого одвічного суперника — мадридський «Реал», барселонці поклали його «на лопатки» — 3:0 (Андерсон, 69, Фігу, 80, Джовані, 85), продемонструвавши футбол такої якості, який відповідає рангові цього клубу.

До речі, завтра в Дортмунді «Барселона» проведе повторний матч за Суперкубок УЄФА проти місцевої «Боруссії». Нагадаймо, що перший поєдинок, що грався у столиці Каталонії, господарі виграли — 2:0.

Минулого тижня виповнилося 40 років блискучому гравцеві київського «Динамо» і збірної країни, заслуженому майстрові спорту Володимирові Безсонову. У цей день він отримав подарунок від президента ФК ЦСКА (Київ) Михайла Гріншпона — призначення на посаду головного тренера армійців.

До Німеччини вирушила юнацька збірна України (вік гравців до 18 років). Сьогодні і післязавтра наші хлопці проведуть товариські поєдинки з німецькими однолітками. Наставник української команди Валентин Луценко має намір у грі з сильним суперником ще раз переглянути кандидатів до збірної України, яка візьме участь у відбіркових матчах першості Європи. Отже, на поле мають вийти: Андрій Анікієнко («Борисфен», Бориспіль), Максим Старцев (ФК «Черкаси»), Богдан Шершун, Євген Мікула («Дніпро», Дніпропетровськ), Сергій Матюхін («Дніпро-2», Дніпропетровськ), Костянтин Король, Роман Войноровський («Таврія», Сімферополь), Олександр Пустовіт («Оболонь», Київ), В'ячеслав Запояско, Сергій Бекер («Металіст», Харків), Роман Бутенко («Шахтар-2», Донецьк), Армен Акопян («Металург», Запоріжжя), Євген Луценко («Андерлехт», Бельгія), Сергій Левченко («Боруссія», Німеччина, Менхенгладбах), Богдан Ольхович (ЦСКА-2, Київ).

Художня гімнастика. Нагадуємо, що 13—15 березня в Київському палаці спорту зберуться найяскравіші зірки цього чарівного виду спорту і проведуть турнір з серії Гран-прі — «Кубок Дерюгіної-98». Серед учасниць —абсолютна чемпіонка світу та Європи Олена Вітриченко (Україна), Яна Батиршина, Наталя Липковська, Аміна Зарипова (Росія), Тетяна Огризко (Білорусь) та інші. 13 березня о 19.00 — урочисте відкриття. Концерт за участю зірок української естради. У наступні дні змагання почнуться відповідно о 15.00 та 14.00. Вхід вільний. «Голос України» виступає інформаційним спонсором турніру.

Підготував Лука СТАНКЕВИЧ.

Пригода

Викрали... вождя

З території бази матеріально-технічного постачання державного підприємства «Суднобудівний завод імені 61 комунара» хтось викрав бронзовий бюст Леніна. Оскільки його вага сягає 450 кілограмів, зробити це було непросто. Без крана та вантажівки, мабуть, не обійшлося. Куди відвезли бронзового вождя? На переплавку чи, може, в надійне місце зберігання, щоб за «сприятливих часів», яких дехто так чекає, встановити на постамент?

Георгій ВОРОТНЮК.

Миколаїв.

Голос України

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

В. о. головного редактора А. ГОРЛОВ.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПРАВДЕНКО (головний редактор), С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44,
телефакс — 449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 260821.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Зам. 0311045.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0